

KALÁRIS
Alapfokú Művészeti Iskola

KALÁRIS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM azonosító: 100760

Érvényes: 2022. szeptember 1.-től

Felülvizsgálat: évente

Halmi Zoltán Gyula

igazgató

Tartalom

BEVEZETÉS	4
<i>Jogi státusz</i>	<i>4</i>
<i>Az intézmény működését érintő jogszabályok.....</i>	<i>5</i>
<i>Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja.....</i>	<i>6</i>
<i>Az intézmény bemutatása</i>	<i>7</i>
Az iskola nevelési programja	7
<i>A néptánc oktatásának cél- és feladatrendszere</i>	<i>9</i>
<i>Szakmai, iskolavezetési, stratégiai kérdés a nyitott iskola modell.....</i>	<i>Error! Bookmark not defined.</i>
A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	14
<i>Tankönyvek.....</i>	<i>14</i>
<i>Az oktatást segítő anyagok.....</i>	<i>15</i>
<i>Taneszközök.....</i>	<i>16</i>
Intézményi Művészeti Tanács.....	17
Az iskola helyi tanterve	17
<i>Az alapfokú néptánc oktatás célrendszere és funkciói</i>	<i>17</i>
<i>Óraterv</i>	<i>18</i>
A művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga	19
<i>A művészeti alapvizsga követelményei.....</i>	<i>19</i>
<i>A művészeti záróvizsga követelményei</i>	<i>20</i>
A néptánc tanszak tantárgyai.....	22
<i>NÉPIJÁTÉK</i>	<i>22</i>
<i>E/1.évfolyam</i>	<i>22</i>
<i>Követelmények az előképző évfolyamainak elvégzése után.....</i>	<i>24</i>
<i>NÉPTÁNC</i>	<i>24</i>
<i>Alapfokú évfolyamok (A).....</i>	<i>25</i>
<i>Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után</i>	<i>32</i>
<i>Továbbképző évfolyamok (T).....</i>	<i>33</i>
<i>Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után</i>	<i>37</i>
<i>Alapfokú évfolyamok (A)</i>	<i>38</i>
<i>Továbbképző évfolyamok (T)</i>	<i>42</i>

<i>TÁNC TÖRTÉNET</i>	44
<i>Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után</i>	46
<i>NÉPZENE IALAPISMERETEK</i>	47
<i>Alapfokú évfolyamok (A)</i>	47
<i>Továbbképző évfolyamok (T)</i>	51
<i>TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS</i>	54
A tanuló tanulmányi munkájának minősítésének elvei	57
<i>A tanulói teljesítmény értékelése</i>	59
<i>A magasabb évfolyamba lépés feltételei</i>	62
<i>A Pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok</i>	64
A program nyilvánosságának formája:	65
Véleményezés, elfogadás, jóváhagyás	65

BEVEZETÉS

Ennek a pedagógiai programnak az a célja, hogy a közoktatásról szóló törvényben meghatározott feladatok megvalósításának módját határozza meg a Kaláris Alapfokú Művészeti Iskolában 2023. szeptember 01-től 2028. augusztus 31-ig terjedő időszakra.

Ennek megfelelően tartalmazza:

- Az alapfokú művészeti iskola bemutatását.
- Az alapfokú művészeti iskolában folyó nevelés és oktatás céljait.
- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja alapján az alapfokú művészeti iskola Néptánc tanszakon azon belül évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tantárgyak rendszerét, azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit. (A Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola az Alapfokú Művészetoktatás Alapprogramját elfogadja, amely 2022. szeptember 1-től kerül bevezetésre.)
- Az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit.
- Az iskolai beszámoltatás, vizsgáztatás formáit, a szorgalom értékelésének, minősítésének formáit.
- Az alkalmazott tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elveit.
- Tehetséggondozás formái.
- Figyelembe veszi:
 - A fenntartó követelményeit és elvárásait.
 - Az alapfokú művészeti iskola alapító okiratát.
 - A tanulók és a szülők jogos igényeit.
- Társadalmi elvárásokat épít:
 - A Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola eddigi hagyományait.
 - A kulturális tevékenységre, különös tekintettel a hátrányos helyzetű tanulók, valamint a kiemelkedően tehetséges tanulók, művészeti csoportok szerepeltetésére.
 - A tantestület tagjaira, azok csapatmunkájára és egyéni kezdeményezéseire.

Jogi státusz

Az intézmény hivatalos elnevezése, székhelye, címe

Intézményi adatok:

Intézmény neve: Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola Kétegyháza

Székhelye: 5741. Kétegyháza, Fő tér 4. sz.

Fenntartó: Örökségünk Népművészetéért Alapítvány Szeged, Lile u. 5. sz.

Az intézmény jogállása: Önálló jogi személy, vezetője a fenntartó által kinevezett igazgató

Gazdálkodása: Önállóan gazdálkodó intézmény
OM azonosítási szám: 100760

Az iskola szakfeladat rend szerinti alaptevékenysége:

852032 Alapfokú művészetoktatás táncművészeti ágban

Oktatott tanszak: néptánc

Alapfokú művészetoktatás: 12 évfolyamon néptánc, mely megalapozza a művészeti készségeket, felkészíti a növendékeket a szakirányú továbbtanulásra.

Az iskolába felvehető maximális tanulói létszáma: 350 fő

A foglalkozások csoportos formában történnek, a már kialakult felmenőrendszer csoportkereteit megtartva. A foglalkozások az előre meghatározott tematika (tanmenet) és órarend szerint folynak.

Tárgyi feltételek:

Az oktatáshoz szükséges tantermeket az alapfokú művészetoktatáshoz Kétegyházi Művelődési Ház és Könyvtár, Kétegyháza, Fő tér 4. sz. bocsátja rendelkezésre.

Az épületet Kétegyházi Művelődési Ház és Könyvtártól bérli.

Anyagi feltételek:

A működéshez szükséges anyagi feltételeket a naptári évenként megállapított költségvetés szerint a fenntartó, az **Örökségünk Népművészetéért Alapítvány Szeged, Lile u. 5.sz.** biztosítja, melynek bevételi oldalát az állami normatíva és a tanulói költségtérítések jelentik.

A művészeti iskola működési területe:

Az művészeti iskolában tanulók köre természetesen elsősorban Kétegyháza közigazgatási területén belül él, de Békés Vármegye és a régió- más településeinek lakó diákok is tanulnak nálunk.

Az intézmény működését érintő jogszabályok

- 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- A Kormány az 5/2020.(1.31.) Korm. rendelete értelmében a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről, és alkalmazásáról szóló 110/2012. (IV.4.) Korm. rendelet módosításáról a következőket rendeletemmel:
2. SA Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(V.1.4.) Korm.rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 3.aIcíme a következő 5/A.§-al és az 5/B.§-al egészül ki: „5/A.§
Az oktatásért felelős miniszter kerettantervet, alapprogramot, irányelvet ad ki és teszi közzé.
7.5(2) Hatályát veszti

a) az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI.10.) MKM rendelet

- Az országos szakértői és országos vizsgáztatási névjegyzékről és szakértői tevékenységről szóló 42/1992. (X.13.) OM rendelet.
- A művelődési intézmények nevérol, elnevezéséről és névhasználatáról szóló 9/1999.(IV.30.) MM rendelet
- A tanév rendjéről szóló aktuális OM rendelet.
- A közoktatásról szóló 1993. évi LXXII. törvény végrehajtásáról rendelkező 20/1997.(II.13.) kormányrendelet.
- Az 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.) valamint az annak végrehajtására szóló intézkedés 138/1992.(X.8.), mindezek egybe szerkesztve a Munka törvénykönyvével.
- A20/2012. Kormányrendelet 161.§ (1.) a nevelési-oktatási intézmények eszközjegyzéke, valamint a pedagógus továbbképzésről szóló 277/1997. (XII. 22.) Korm.rendeletek.
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI Rendelet 9.§ (1) és (2) bekezdése
- 2023.évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Az oktatás szabályozását az intézmény működését közvetlenül érintő jogszabályok mellett fontos az önkormányzatokról, az éves költségvetésről, a pedagógus-továbbképzésről és az államháztartásról szóló jogszabályok ismerete is.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja

Az alapfokú művészeti iskolák alapfokú művészetoktatás alapprogramjának az 1.és 2.számú melléklet alapján kell, hogy elkészítsék és bevezessék pedagógiai programjukat.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelmény szinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell. 2020. február 8-án hatályát veszítette az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló27/1998.(VI. 10.) MKM rendelet (a továbbiakban: Rendelet)

A Rendelet I. számú melléklete változatlan formában az alapprogram I. melléklete, amely szerint-az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról szóló3/2011.(1.26.) NEFMI rendelet hatálybalépését megelőzően—folytatott képzések felmenő rendszerben folytathatók oly módon, hogy a tanulmányaikat megkezdett tanulók azt legkésőbb a 2026/2027. tanévig be tudják fejezni.

A Rendelet 2.számú melléklete változatlan formában jelen alapprogram 2. melléklete, amelyet alkalmazni kell a 2011/2012.tanévben és az azt követően megkezdett képzésekre.

Az intézmény bemutatása

Intézményünk alapfokú művészeti iskola. Az oktatás néptánc tanszakon működik. Nagy eredménynek tartjuk, hogy - bár a csökkenő gyermeklétszám ellenére az iskolai növendék létszáma állandónak mondható. A továbbiakban is arra törekszünk, hogy – ha a tendenciát nem is tudjuk megfordítani – megőrizzük az iskola iránti érdeklődést,

A Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola 2004-ban alakult. Székhelye a Békés Vármegyei Kétegyházán található. Tagjai 6-22 éves fiatalok, általános iskolások, gimnazisták, egyetemisták.

Az iskola célkitűzése a Kárpát-medencei autentikus néptánc megismerése, de táncszínházi művektől sem zárkózunk el. Az iskola repertoárján jelen van a magyar nyelvterület minden részéről autentikus és tematikus táncanyag, és az ebből készült koreográfiák. A mai magyarországi nemzetiségek táncaiból sváb, román és cigány koreográfiák is készültek. Az iskola tanulói részt vesznek a magyarországi fesztiválokon, versenyeken. 2007-ben Kiválóan Minősült címet kaptunk. 2012-ben és 2023-ban is Kétegyháza kultúrájáért elismerő címet kapott a művészeti iskola alkotó közössége.

Külföldi fesztiválokon, Romániában 21 alkalommal, Olaszországban 2 alkalommal, Hollandiában, Bulgáriában, Franciaországban vendégszerepeltek csoportjaink nagy sikerrel.

Az iskola eredményei, szerepe a település életében

Növendékeink rendszeresen részt vesznek a település rendezvényeken. Nagyon jó a kapcsolat a településen működő iskolákkal, szakiskolával és más intézményekkel is akikkel közös fellépésen is szoktunk szerepelni. A Kétegyházi Hagyományőrző Néptáncfesztivál létrehozói, rendezői vagyunk. VI.- alkalommal rendezünk fesztivált, ahol a növendékek szakmai zsűri előtt mutatkoznak meg ezt követően viseletbemutató néprajzi előadást, folklórműsort és táncházat rendezünk.

A művészeti iskola a néptáncoktatáson túl, mára a település kulturális életében meghatározó szerepet tölt be.

Az iskola nevelési programja

Az iskolában folyó nevelő oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

„... a művészet semmire sem való,
nem hasznos, semmit nem hoz.
De az ad rangot embernek,
társadalomnak, városnak,
országnak.”

/Borsos Miklós/

Az esztétikai, vagy szűkebben értelmezve művészeti nevelés az élet lényegéhez való közeledés, **az „emberi minőség” létrehozása**, kitágítása. Ma csak a sokoldalú, az új befogadására fogékony ember képes arra, hogy megállja helyét a világban. Célunk, hogy gyermekeink életében, céljaiban a pozitív gondolkozásmód, jövőkép alakuljon ki, mely csak **a test és a lélek harmonikus együttlétével** lehetséges. Ehhez viszont elengedhetetlenül fontos a művészetek iránti nyitottság, a gyermeki kíváncsiság folyamatos ébrentartása. Az intézményi és a tradicionális hagyományaink, értékeink megóvása, továbbvitele fontos feladatunk ebben az értékvesztett világban. Az évezredek alatt felhalmozódott kincseket bűn eldobni, meg kell tartani, és mellé kell tenni az újakat. „Művészet és ifjúság. Ha nem hinnénk, ha nem tudnánk, hogy a művészet művelése és élvezete von be minket az Emberiségbe, avat minket egyenként véletlenszerű egyediségünk ellenére Emberré, akkor az ifjúság fogalma nem jelentene semmi ahhoz hasonlót, amit ma jelent: lehetőségeket, kibontakozást és a megérkezés bizodalját.” (Bálványosi Huba) A művészeti iskola folyamatosan él e normák szerint. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás **a legértékesebb emberi alapképesség**

A művészetnek nem szabad ebben a sodrásban elvesznie. Ki kell vívni nevelésünkkel a formák és tartalmak meg kívánta mérsékelt tempót, meg kell teremtenünk az ebben való megvalósulás élményét. A gyorsulás mellett a világ sokszínűségét, világméretű kulturális egyhangúság veszélyezteteti. A társadalmakban rejlő kulturális különbségeket hatékony eszközökkel kell segíteni, hogy megőrizhessék értéküket.

A művészetoktatás értékmegőrző, összetartó, szociális funkciót betöltő szerepéből adódóan, elengedhetetlen eszköze a kulturális célokért folyó harcnak, befektetés a jövőbe. Az alapfokú művészetoktatásnak, felismerve társadalmunk szerkezeti változásait, reagálnia kell a kihívásokra. Fel kell vennie a harcot, a világot átfogó szórakoztató rendszerek sosem látott méretű növekedésével, a mindenütt jelenlévő nemzetközi médiával, ami eldönti, mi kerül a közvélemény elé. A nemzeteket összefoglaló törekvések egyformasághoz, olyan általánosság kialakulásához vezetnek, amelyben a kisebbségek ízlését és érdekeit sokszor figyelmen kívül hagyják. A megérintett felnövekvő generációk egyre kevesebbet örökítenek át saját kulturális örökségükből, mely azonosságtudatuk elvesztéséhez vezethet. A zene, a tánc felbecsülhetetlen mértékű segítség a kultúrák közti kapcsolatteremtésben. Ez egy mindenki által érthető nyelv. Művészeti oktatásunk a kevert kultúrával szemben, az egyetemes kulturális örökség tükrében a nemzeti, nemzetiségi, etnikai elemeket kell, hogy hangsúlyozza.

A tánc tanulás elemi módszere a mozdulatok megfigyelése és azok gyakorlása. Mindenki törekedett a faluban a közösségi tánc kultúrájának elsajátítására, hiszen székény volt, és a párválasztásban nehézségeket okozott, ha valaki nem tudott táncolni. Ezért a tánctanulás folyamata már kicsi gyermekkorban megkezdődött. Erre szolgáltak is gyermekek ritmikus mozgatása, ugráltatása, táncoltatása különböző ritmusokra, mondókákra, gyermekdalokra. Az ölben ülő gyakran szemlélője lehetett már a szülők karján a változatos táncalkalmaknak. A nagyobbacska gyermekek figyelték a felnőttek táncait és az ellesett mozdulatokat félreeső zugokban, rejtett helyeken (istállóban jászolba, vasvillába, lófarába, asztalszélebe kapaszkodva) próbálgatták. Főleg a kiváló táncosok, a falu táncos egyéniségeinek a

táncmozdulatait figyelték. Gyakori volt, hogy egy-egy kiváló táncos foglalkozott a gyermekekkel. A táncokkal együtt megtanulták azokat a szükséges érintkezési formákat, amelyek a falu, közösségi életében nélkülözhetetlenek voltak.

A zenei nevelés és a személyiség fejlődésének összefüggéseire, sok neves muzsikus és zeneszerző hívta fel a figyelmünket, hiszen a zene hatása messze túllépi saját tárgyi kereteit. Alapfokú művészeti iskolánk célja figyelembe venni a magyar népzeneben, a népdalokban, és a gyermekjátékokban rejlő egyéb pedagógiai lehetőségeket. A gyermekjátékokban megtanulhatnak figyelni egymásra tanulóink, és a szerepjátékok közben könnyedén elsajátítják a későbbi felnőtt társadalom viselkedési normáit. A zene, a népzene tartalmán keresztül megismerhetik a gyerekek környezetüket, a természet változásait. A népdalok szövegei áthatják a szimbólumok, melyek pedagógiai, oktató-nevelő hatást is hordoznak magukban. Tartalmazzák az emberi létkör forgását a születéstől a halálig. A népi műveltség megismerése a mai kultúra számára fontos információkat hordoz. A népművészet fennmaradt alkotásai kiállták az idők próbáját, több ezer éven át, generációkon keresztül csiszolódtak, alkalmas eszközök a mai gyerekek neveléséhez. A folklór különböző területei a népzene, a népdal, néptánc, népi játék lehetőséget nyújtanak a gyerekek zenei és mozgáskultúrájának fejlesztésére, személyiségük formálására, az egyén és a közösség együttes élménye révén az ember, alkotó, kapcsolatteremtő képességének kibontakoztatására.

A néptánc oktatásának cél- és feladatrendszere

A fentiek értelmében meg kell határoznunk a végső célokat és eszközöket, a mögöttük rejlő értékeket, alapelveket, amelyeknek illeszkedniük kell a nemzeti oktatási programhoz.

Célként kell kitűznünk, hogy művészet-oktatásunkban a kulturális értékek közvetítésének a képességek függvénye legyen. Lehetővé kell tenni mindenkinek, beleértve az olyan kisebbségeket is, mint például a hátrányos helyzetű gyermekek, az önkifejezés és azonosulás esztétikai útját, segítve a személyes kreativitás és az egyéniség fejlődését.

Támogatni kell a közösség gyermekeit saját kulturális örökségük felfedezésében és kifejezésében.

Az élő, személyes szerepléssel együtt járó kulturális tevékenységek létrehozásával a nagyközönség számára is hozzáférhetővé kell tenni a részvételt.

A világ kulturális értékeiből ki kell emelnünk azt, ami inkább a kulturális eredetiség biztosítása, mintsem egyszerűen az újdonság ismertetése.

A világ kulturális értékeiből ki kell emelnünk azt, ami inkább a kulturális eredetiség biztosítása, mintsem egyszerűen az újdonság ismertetése.

A lélektisztulására, felfrissülésére mindenkinek szüksége van. A mai célirányosan törtető városi ember kiegyensúlyozatlan, ingerült, feszült. Az év kör visszatérő rendjében élővel szemben elvesztette, nem találja helyét, időnként túlértékeli szerepét a világegyetemben.

Az anyagi világ túlzásai megrontják a szellem tisztaságát, felborítják az erkölcsi rendet, szűk mezsgyét biztosít a gyermeknek a választáshoz.

Egyre több nehezen nevelhető, magatartási és tanulási zavarral küzdő gyermek kiált segítségért az iskolákban, amit nekünk tánc és zenepedagógusoknak meg kell hallanunk. A heti egy órában történő ének-zene oktatás igen kevés esélyt nyújt a felnövő generációk művészeti nevelésére.

A lélektani problémák megoldásához a mai kor embere a pszichológusokat hívja segítségül. A mese, a zene és a tánc ezt a funkciót látja el a maga eszközeivel. Az ének a bölcsődaloktól a gyermekdalokon, szokásénekeken, balladák, keresztül a mulatókig. Az Uz Bencék, az Ábelek, a „Jancsik” a maguk igaz meséikkel segítenek. Az egészséges párválasztás színtere a „szerelemkertje”, amely nem más, mint maga a tánc és a zene kohéziója. Ez nem egyszerűen szórakozás, hanem rítus, amely a hosszú felkészülésen keresztül - születéstől a párválasztásig - sok gyakorlason, stáción keresztül a szerelem beteljesüléséhez, az egészséges párválasztáshoz vezet. Vissza kell vezetnünk gyermekeinket a tudás birtoklásához, hogy képesek legyenek a problémákkal szemben józanok, higgadtak, kiegyensúlyozottak, erősek, kitartóak maradni.

Szakmai, iskolavezetési, stratégiai kérdés a nyitott iskola modell.

Egyrészt az oktatás extracurriculum volta miatt már eleve megvalósulni látszik ez a törekvés. A nevelés-oktatás nem csak a tanórai munkában érvényesül, hanem a fellépések, szereplések, fesztiválok, tanulmányi kirándulások (Gyermektánc-antológia, Táncház-találkozó), táncházak alkalmával is.

Másfelől a tánc és a népzene szeretetére való nevelés eredményeképpen a növendékek egyéb szabad idejükben is gyakran keresik fel a próbatermet, ahol lehetőségük van egyéni gyakorlásokra, eredeti anyagokkal való megismerkedésre, folklorisztikai, és történeti dokumentumok tanulmányozására a zenehallgatásra. További lehetőség még a más tanulócsoporthoz munkájának figyelemmel kísérése a próbálátogatások, fellépéseik megtekintése alkalmával. Közös szervezett táncházak, táncalkalmak, tánc és népzene táborok.

Az iskola növendékeinek többek közt a táncossá és népzeneásszé válás az egyik célja, mely természetes kiváltója az előre tekintésnek. Erősítendő az egy közösségbe tartozás érzése, mely megkönnyíti a későbbi együttesbe lépés nehéz időszakát.

Egyén és közösség;

a személyiség,-és közösség fejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.

„azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Tamási Áron

A művészeti nevelés főleg egyéniséget, személyiséget formál. A néptánc-oktatásban -

csoportos tevékenységből adódóan – a külső, társadalmi hatások is szerepet kapnak. A népzeneész képzés ugyan individuális, de a zene és tánc kapcsolatából adódóan, is ugyanezekről a törvényszerűségekről beszélhetünk.

Ezek a kisebb szociális csoportok részben a társadalom személyiségformáló hatásait közvetítik az egyén számára és egyben a hatékony pedagógia következtében, visszahatnak a társadalomra. A bizonyos általános társadalmi értékektől eltérő, pozitív viselkedéseket felmutató művészeti csoportok tagjai egyéb személyes kapcsolataik felé közvetítik az itt elsajátított viselkedésformákat. A művészeti nevelésben résztvevő emberek nem törődnek bele az adott társadalom szociokulturális szükségleteibe, hanem változtatni, formálni szeretnék. Egy, a tömegkultúrától eltérő vonzódás a mássághoz való, jó értelmű odatartozás, egy alacsony nivójú teljesítmény megemelését tűzi ki célul. Van olyan helyzet, hogy a gyermek szenved attól, hogy nem történik vele semmi, hogy nem veszik őt figyelembe, hogy a társadalmi „húsdarálótól” menekül. Ezért egy másik szociális miliőtől remél olyan lehetőséget, amely kivezető irányt mutat.

A művészeti iskolába a piciny gyermekek nem saját elhatározásból jelentkeznek, inkább a szülői akarat érvényesülése a jellemző. Természetesen többségében ez nem öncélú, hanem a gyermek érdeklődését figyelembe vevő döntés. Az ilyen módon összejött csoportból kell a nevelőnek közösséget formálni. A növendékek érdeklődésének felkeltéséből és az iskolai tagság önkéntességéből adódóan, a csoport személyi összetételében előfordulnak változások, amelyek újabb feladatokat jelentenek. A tervszerű nevelés a helyzet feltárásával, megismerésével, új feladatok meghatározásával, szinte megtorpanás nélkül tovább vezetheti a folyamatot. Az egyén és közösség kapcsolatrendszerében a személyiség fejlődése ki hatással van a közösségi lét alakulására és fordítva, mely egyben meghatározza a nevelés feladatait.

Egyéni fejlesztés a közösségben

Az egyéni fejlesztése egy tudatos művészeti tevékenység, konkrét feladatrendszerében valósul meg. Az elsajátítás folyamatában, melyben a feladatok mindig konkrétak és egyénre szabottak, a növendék teljes személyiségével vesz részt.

Egy-egy motívum vagy stílus elsajátítása meghatározza a megfelelő plasztikát, ritmikát és dinamikát, egy olyan szabályrendszert, amely rá jellemző és csak ennek betartásával jöhet létre a várt eredmény. A növendékben tudatosodik a helyes viselkedés, melynek kontrollját, a pedagógus a csoporttársak segítségével biztosítja. A készség szintű tudás csak rengeteg gyakorlás eredményeképpen valósulhat meg. Ezt az emberpróbáló, sokszor nem kis energiát, türelmet, kitartást igénylő munkát csak akkor tudjuk végre hajtani, ha növendékeinkben a megfelelő meggyőződést kialakítjuk. Tudatosítanunk kell bennük, hogy a kitartó szorgalom eredményekben térül meg. Ki kell alakítani a helyes szokásokat, melyek szabályozzák, majd egy idő után természetessé teszik a tevékenységet.

A külső hatásokat mindenki másként értékeli. Ügyelnünk kell, hogy az általános szakmai, pedagógiai követelményeket az egyének milyen módon tudják sajátjukévá, belsővé tenni. A különböző egyéni képességek figyelembevételével formálhatjuk a közösségünket és biztosíthatjuk a kiegyensúlyozott, tudatos fejlődést.

A közösség gazdagítja a személyiséget, felemeli, értékeit gyarapítja. Az egyének sokoldalú kontaktusra van szüksége, ami megfelelően szilárd, hatékony, őszinte, amiben a pozitív személyiségvonások fejlődnek. A közösség erkölcsi normái beépülnek az egyén magatartásába, amely kiváltja a belátásos cselekvést.

A nevelői irányításon túl, a belső kapcsolatrendszer működése megkívánja a saját önkormányzatot, amely szervezi, vezeti, felügyeli saját változásait. Megfelelő szerkezetet alakít ki, ahol mindenki megtalálja szerepét helyét.

A próbák folyamán arról is meggyőződik a gyermek, hogy a másiknak nyújtott segítsége előmozdítja a tanulás folyamatát, előbbre hozza a megvalósulást. Megváltozik a csoporttársakhoz való viszonya és ezen keresztül érzelmei is. Először egy szövetség jön létre, amely később kötődéssé válik a közös élmények folytán. A helyes nevelés felügyeli ezt a folyamatot, és a háttérből irányítja, hogy reális mederben folyjon. Senki személyisége nem sérülhet. Nem jelenthet szolgátságot, és természetesen nem sértheti mások érdekeit sem. Védeltséget kell, jelentsen. Minden embernek szociális alapszükséglete, hogy környezetében biztonsággal, jól érezze magát. A tevékenység és a résztvevők igényelte szabályrendszer megfelelő összehangolásával létrehozhatjuk azt a helyzetet, mely jóérzésű, folyamatos felfele haladást biztosít. Olyan védeltséget, amely nem riasztó a túlzó eszmeiséggel, de nem is húz le a naturalizmusával.

Cél,-feladat,-normarendszer

Ezek a fogalmak ok-okozati összefüggésben vannak egymással. Első és legfontosabb, kitűzni a megvalósítandó célokat. Jelen esetben a személyiség fejlesztése, szocializációja egy közösség keretein belül. Az ilyen hosszú távú célkitűzések megvalósulásában meghatározók, a mindennap megfogható, a gyermekek számára érzékelhető, aprónak tűnő konkrétumok. Egy-egy motívum vagy motívumrendszer elsajátítása. Az ebből adódó nehézségek a szakmai kihívások teljesítésén túl a kitartásra, a szorgalmas munkára is nevelnek, ezzel gazdagítva a személyiséget. A „jeles napjaink” megrendezése, az arra való készülés. Eredményessége attól függ, hogy csoportunk aktivitásával, odaadásával milyen módon segíti. Ez fejlesztője az egyéni és közösségi felelősségtudatnak.

A célok megvalósításához meg kell határoznunk a feladatokat, melyből mindenkinek súlyának megfelelően kell részesülnie. A pedagógusnak, a növendéknek ugyanúgy, mint más kapcsolódó személyeknek, pl.: szülők, barátok stb. Körültekintő, átgondolt kijelölés mindenkit aktivitásra sarkall, hiszen ha egy láncszem megsérül, akkor az egész folyamat kerülhet veszélybe (Ha egy növendék nem tanulja meg szerepét, akkor a produkció összehatása gyengül, sérve a tisztességesen felkészülöket is). Az aránytalan terhelés (majd a jobb

növendékek elviszik a hátukon az előadást) szakadáshoz, konfliktusokhoz vezet, melyből senki sem kerülhet ki győztesen.

Az elvárásokat, normákat úgy kell kialakítanunk, hogy az aktuális szereplők annak meg tudjanak felelni. A célok meghatározzák a kritériumokat, ezért már a tervezési időszakában kell gondolnunk arra, hogy csoportra, -személyre szabottak legyenek. A sok megvalósítható elemből felépített váz biztosabb lesz, mint az óriási, de labilis tömbből álló elképzelés.

Együttes, közös élmény

A gyerekek a tanulás folyamatában megélik és megalkotják érzelmeiket, aktivitásuk motivált, hiszen az együttes tánc, a zene és az éneklés számukra katarzis örömeleményt jelent. Állandó késztetést, kíváncsiságot éreznek, hajtja őket az „új”, az ismeretlen megismerésének magas érzelmi hőfoka.

A néptánc-népzene tanítása az oktató-nevelő tevékenység olyan produktumokat hoz létre, amelyek a résztvevőknek különleges élményt nyújtanak. Ezek a résztvevők azonban nem csak a táncosok, zenészek, akiknek az önmegvalósítás lehetősége rejlik az előadásban, hanem a nézők, akikhez a látványon keresztül jut el ez a fontos hagyomány. Ez a meghatározó élmény motiválja a próba termi, otthoni tanulást, az újabb fellépések létrejöttét.

Azonos módon segítik munkánkat, a hagyományát őrző vidékeken tett tanulmányi kirándulások, ahol az adott tájegységen élő adatközlőkkel, tárgyi, gazdálkodási kultúrával személyesen találkozunk a gyerekek, ami visszaigazolja a próba termi tevékenységet és mélyíti a kötődést.

A fesztiválok, bemutatók alkalmával növendékeink átélhetik egy kultúrához való tartozás élményét. Tapasztalhatják egy tágabb közösséghez való tartozásukat, megerősítést kapnak munkájukban, hitükben.

Az ilyen és ehhez hasonló alkalmak mélyítik a csoporton belüli kapcsolatokat, barátságokat, erősítik a közösségi összetartozást.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység

A művészeti ágakból adódóan, annak művelése alapvetően kollektivitáson alapszik, de az individuális táncolási módú Kárpát-medencei tánc kultúra, valamint a hangszertudás az egyéni tehetség megnyilvánulásának is kiváló lehetőséget biztosít. A hagyományban természetesen fontos szerepe volt a kiemelkedő táncosoknak, zenészeknek. Ők voltak, akik a tánc, a zene belső fejlődését, szépségének kibontakozását biztosították. Tehetségükkel egy-egy közösség kultúrájának megőrzőivé, tovább éltetőivé váltak.

Az alapfokú művészetoktatás tehetséggondozásának van egy jelentős húzóereje, az országos gyermek- és ifjúsági szolótánc-fesztiválok, népzenei találkozók. A tehetség kibontakoztatására természetesen nem csak az egyén fejlődése, de a közösségi munka szempontjából is szükség van. A kiemelkedő táncosok, zenészek példamutatása pozitív hatással van a csoport többi tagjára is.

A képességek kibontakoztatását a szaktanárok egyrészt a csoportmunkában, másrészt az erre a célra tervezett külön órákon valósíthatják meg:

A csoportmunka arra ad lehetőséget, hogy az ügyesebb, egyben gyorsabban tanuló növendékeket segítő „munkatársként” bevonjuk a tanításba. Ezzel a tevékenységükkel a felzárkóztatásban segédkeznek úgy, hogy a gyakoroltatással önmaguk is fejlődnek.

Felzárkóztatást segítő programok

A beilleszkedési, szociális hátránnyal és magatartási, tanulási nehézségekkel küzdő, tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása nagyon fontos feladat. A művészeti ág kollektivizmuson alapuló tulajdonságából adódóan lehetőség nyílik a kevésbé tehetséges gyermekek számára is sikerélményhez jutni.

- A tananyag tanításának folyamán a kevésbé megterhelő, könnyebben elsajátítható motívumok fontosságának hangsúlyozásával, azok értékét helyre téve segíthetjük a kevésbé felkészült növendékeink ön bizalmát. Az általuk elsajátítható motívumokkal ugyanúgy teljes értékű improvizációra válnak képessé.
- A különböző szerepekre (játékoknál), a megfelelő párosításra figyelemmel lévő szaktanár nagyban elősegítheti a beilleszkedést. Mindenre a megfelelő pozíciót kell megtalálni, melynek egyenértékűségéhez nem fér kétség. A csoport gazdagsága a sokszínűségében rejlik.
- A tehetségesebb tanulók segítő munkájának igénybevételével csoportbontásokkal, pártanításokkal hatékonyabbá tehetjük munkánkat. A hatékonyság mellett nem lebecsülendő a tevékenység szociális jelentősége.
- Az órarendi keretek olyan lehetőségeket biztosítanak, hogy a tanulási nehézségekkel küzdő gyermekekkel külön felzárkóztató órákon foglalkozzunk.
- Nagyon fontosak a zenében és táncban rejlő egyéb lehetőségek:

A ritmuskészség fejlesztése hatással van a matematikára, a biztosabb hallás a helyesíráásra. A zene, ritmus, és a mozgás kombinált rögtönzése fejleszti a gyermek figyelmét, reagáló képességét. A művészeti nevelés által kezelhetőbbé válnak a hiperaktív gyerekek, és megelőzhetjük a diszlexia, diszkalkulia kialakulását, mely játékos formában segíti a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkózását.

A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Tankönyvek

(Csak példaként! A teljes listát az iskolai könyvtári nyilvántartás tartalmazza.)

Népi játék, néptánc

Martin György: A magyar körtánc és európai rokonsága. Akadémia Kiadó Bp.1979.

Magyar néptánc-hagyományok. Szerkesztette: Lelkes Lajos Zenemű kiadó Bp.1980.

A magyar nép és nemzetiségeinek táncgyománya. Szerkesztette:

Felföldi László–Pesovár Ernő Planétás Kiadó Bp.1997.

Pesovár Ernő: A magyar páros táncok Planétás Kiadó Bp.1997.
Lázár Katalin: Népijátékok. Planétás Kiadó Bp.1997.
Magyar néprajz VI. Népzene–néptánc–népijáték. Akadémiai Kiadó.
Bp.1990.
Magyarnép zenetára I. Gyermekjátékok. Akadémiai Kiadó. Bp.

Folklórismeret

Andrásfalvy Bertalan: Néprajzi alapismeretek.
Balassa Iván–Ortutay Gyula: Magyarnéprajz. Corvina kiadó Bp.1979.
Dömötör Tekla: Magyar népszokások. Corvina kiadó Bp.1983.
Magyar Népzene Tára I. Gyermekjátékok Bp.1951.
II. Jelesnapok Bp.1953.
III. Lakodalom Bp. 1955-56.
Magyar Néprajz V. Népköltészet Bp.1988.
VII. Népszokás–Néphit–Népivallásosság Bp.1990.
Ratkó Lujza: A tánc mint tradíció Nyíregyháza–Sóstófürdő1996.
Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások. Planétás kiadó.
Bp.1997.

Tánc történet

Körtvélyes Géza: Művészet, tánc, táncművészet. Planétás. Bp.1999
Vályi Rózsi:A tánc művészettörténete. Zeneműkiadó. Bp.1969.
Pesovár Ernő: A magyar tánc történetévszázadai. Népművelési Propaganda Iroda Bp.

Népzene

A magyar nép zenetára. Alapította: Bartók Béla és Kodály Zoltán Akadémia Balassi kiadók
Bp.1982– 1992.
Dobszay László: Magyar zenetörténet. Planétás Bp. 1998
Kallós Zoltán: Balladák könyve. Magyar Helikon Bp.1974.
Károly Róbert: Zeneelmélet és zenei formatan. Planétás Bp. 2000.
Kodály Zoltán: A magyar népzene. Zenemű kiadó Bp.1976.
Paksa Katalin: Magyar népzene történet. Balassi Bp.2002.
Sárosi Bálint: Népi hangszereink. NPIBp.1978.
Sebő Ferenc: Népzenei olvasókönyv. Planétás Bp. 1997.
Vargyas Lajos: A magyarság népzeneje. Planétás Bp. 2002.

Az oktatást segítő anyagok

(csak példaként! A teljes listát az iskolai könyvtári nyilvántartás tartalmazza.)

A Néptáncos Szakmai Ház hangzó-és videóanyagai.
Hangfelvételek néptánc, -népzene-oktatáshoz
Motívum füzések videó-melléklete
Játékfüzések videó-melléklete

A Magyar Tudományos Akadémia néptánc-filmarchívuma.
Eredeti gyűjtések videó-melléklete.

Taneszközök

(csak példaként! A teljes listát az iskolai könyvtári nyilvántartás tartalmazza.)

Hang- és videomagnó, CD lejátszó, televízió, lemezjátszó, videokamera, térkép a Kárpát-medence etnikai csoportjairól, kézikönyvtár, hang-és videokazetták, különböző tájegységi viseletek és kellékek, hangszerek, kottatár, népzenei gyűjtések, zenei szakkönyvek.

A szülő, a tanuló, a pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

A nevelő-oktató munkánkat a szülőkkel és a társiskolai pedagógusokkal (osztályfőnökök) összehangoltan kell végeznünk. A plusz energiákat igénylő együttműködés sok segítséget rejt magában egy-egy probléma megoldásához. Alapvetően a megelőzésre kell a hangsúlyt fektetni. A tanórai érdeklődés-felkeltéssel, a gyermekek megfelelő motivációjával, aktivizálásával, a helyes értékeléssel a szaktanár elejét veheti a csalódásnak, fegyelmezetlenségnek.

A különleges pedagógiai helyzetek alkalmával igyekezni kell a probléma teljes feltárására, ne csak az elsődleges, nyilvánvaló látszat alapján ítélkezzünk. Az általánostól eltérő magatartás kiváltásának számos oka van, mely okokat a nevelésben résztvevők közös gondolkodása tárhatja fel. Az intézkedéseknek nem szabad megtorló jellegűnek lennie. A probléma megoldása számtalan, és feltétlenül figyelembe kell venni az adott gyermek vagy gyermekek személyiségét, egyéni habitusát. A nem megfelelő, esetleg igazságtalan döntéssel a további együttműködést nehezíthetjük meg, az érdektelenségbe sodorhatjuk növendékünket.

Nagyobb, osztályt vagy iskolát, esetleg az oktatást érintő kérdésekben a tanári és szülői kar kollektív mérlegelése és döntése szükséges.

Az információk eljuttatásának elsődleges, -nyílt, -és legbizalmasabb formája, a növendékekkel való közvetítés. Az előbbit megerősítendő, esetleg személyesebb, vagy bonyolultabb információkat tartalmazó hírlevél küldése, szintén növendékekkel. Szakmai, illetve szubjektív konfliktusok létrejöhetnek a munkahelyi közösségen belül és az oktatásban résztvevő, szereplők között is.

- A probléma kezelésére annak felmerülésekor a lehető legrövidebb időn belül sort kell keríteni.
- A megoldásban minden érintettnek az aktív részvételére szükség van.

1. Ez esetben is a megelőzés a legfontosabb vezérelv. A szakmai, illetve az oktatás folyamán felmerülő kérdések megvitatására minden héten egy alkalommal tantestületi megbeszélést kell tartani. A tanulók iskolai döntéshozatalban való részvételi jogának gyakorlása.

A tanulók, illetve képviselőiknek részvétele az iskolai döntések előkészítésében, végrehajtásában és ellenőrzésében, a jogszabályban meghatározott egyetértési-, véleményezési és javaslattevési jog gyakorlása révén valósul meg. A tanulóközösségek, osztályközösségek önálló közösségek, ahol véleményeiket és észrevételeiket megfogalmazhatják tanáraik felé.

Iskolánkban diákönkormányzat nem működik; szervezeti formában az

Intézményi Művészeti Tanács

képviseli a diákság döntési folyamatban való részvételi jogainak gyakorlását.

Az iskola helyi tanterve

Az alapfokú néptánc oktatás célrendszere és funkciói

A néptánc közérthetősége révén felbecsülhetetlen mértékű segítséget jelent a kultúrák közti kapcsolatteremtésben és az egészséges emberi kapcsolatok kialakításában. Oktatása elősegíti néphagyományunk megismerését, tovább éltetését, újra alkotását, kulturális örökségünk megbecsülését. Lehetőséget biztosít a magyar paraszti kultúra értékeinek közvetítésére, a nemzeti identitás erősítésére és a nemzeti összetartozás érzésének elmélyítésére, jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a magyar néphagyomány élő formában is fennmaradjon.

A néptánc oktatása során a kulturális értékek közvetítése nem elsősorban a képességek függvénye, hanem a képességek fejlesztésének lehetséges színtere. Lehetővé teszi mindenki számára az önkifejezés és azonosulás esztétikai útjára kelérését, segítve ezzel a személyes kreativitás kibontakozását és az egyéniség fejlődését.

A népi játék és a néptánc tanítása eszköz a személyiség sokoldalú fejlesztésére, olyan komplex hatásmechanizmussal bír, amely egyaránt hat a testre és a lélekre. A program lehetővé teszi más művészeti ágon alkalmazott módszerek, tanulás tervezési technikák, stratégiák beépítését és alkalmazását, amelyek a komplex személyiségfejlesztést segítik és szakmai és pedagógiai módszertani megújulást eredményeznek.

A tanórai keretek mellett fontos szerepet játszik a tánc színpadi megjelenítése is, amely egyrészt a művészi megtapasztalás élményét teszi lehetővé a tanulók számára, másrészt kulturális szerepvállalása révén a nagyközönség számára is hozzáférhetővé teszi táncos hagyományainkat.

A kárpát- medencei táncgyógyomány sokszínűsége tükröződik vissza az alapfokú művészetoktatás tantervében. A táncanyag szabad kiválasztásának elve érvényesül, amely sokszínű évvégi vizsgabemutatót eredményez. A helyi táncanyag, táncgyógyomány tanításának elsődlegessége végig kísérheti az egész oktatási folyamatot. A program lehetővé teszi a nemzetiségi táncanyagok beépítésére és tanítására.

Nagy hangsúllyal szerepel a programban a technikai felkészültség megalapozása, a **táncolni tudás képességének kialakítása és fejlesztése**, amely során a tanulók alkalmassá válnak a táncok újra alkotására szabad és kötött formájú megjelenítésére.

A tanterv nagyobb szabadságot biztosít a pedagógus számára a képzés megtervezésében, ugyanakkor biztosítja az intézmények közötti átjárhatóságot. **A program az integrált óraszervezéssel lehetőséget biztosít arra, hogy a hasznos, gyakorlati tudás megszerzése az elméleti ismeretek integrálásával, gyakorlatorientált feldolgozásával valósulhasson meg. A néptánc főtárgy óráin sajátíthatják el a tanulók a Helyi tantervben meghatározott folklórismeret témakörök gyakorlati és elmélet ismereteit. Mindkét tantárgyból szerez osztályzatot a tanuló.**

A tananyag spirális elrendezése elősegíti, hogy a különböző képességű tanulók a képzési szintek végére azonos módon rendelkezzenek az elvárt ismeretekkel, képességekkel, kompetenciákkal, megteremtí az összevont osztályokban történő oktatás kereteit, lehetőségét.

A képzés struktúrája

Tantárgyak

Főtárgy

Népijáték (1-2.előkészítőévfolyamon)

Néptánc (1-6.alapfokú és a7-10.továbbképzőévfolyamon)

Kötelező tantárgy

Folklórismeret (3-6.alapfokú évfolyamon) önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Kötelezően választható tantárgyak az összevont osztályokban

Folklórismeret önálló tantárgyként, **vagy**

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz kapcsolódóan, tantárgyi integrációban is tanítható

Választható tantárgyak

Népijáték (1-2.előkészítőévfolyamon)

Néptánc (1-6.alapfokúésa7-10.továbbképzőévfolyamon)

Népzenei alapismeretek (1-6.alapfokúésa7-10.továbbképző évfolyamon)

Táncjel írás-olvasás (9-10.továbbképzőévfolyamon)

Folklórismeret a néptánc tantárgyhoz integráltan (7-8.továbbképző évfolyamon)

Tánc történet (9-10.továbbképzőévfolyamon)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előkészítő(E)		Alapfok(A)						Továbbképző(T)			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	3-4	3-4	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)	3-(4)
Kötelező tantárgy					1-(0)	1-(0)	1-(0)	1-(0)				
Kötelezően választható tantárgy												
Választható tantárgy	2	2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2	(1)-2
Összes óra:	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az Összes óra rovatában az első **szám a heti minimális óraszámot jelöli**, a második **szám a szakmai program megvalósítása során** az egyéni, páros, kis-és nagycsoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.

Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált óra szervezés lehetőségét figyelembe véve a tantárgyi óraszámok tanéven belül átcsoportosíthatók.

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4évfolyam)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási órák időtartama: 45 perc

A művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai:

Néptánc

Folklórismeret

A néptáncvizsga módja és időtartama

Csoportban 5-10 perc, gyakorlati vizsga, továbbá

Egyénenként, illetve párban:2-3 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása.

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadás a kiscsoportban (maximum 3 pár) illetve egyénenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása, előadásmód

A folklórismeret vizsga módja és időtartama

Írásbeli vizsga csoportban 30-40 perc, vagy

Szóbeli vizsga, egyénileg, 5-8perc

A folklórismeret vizsga tartalma

Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.

A szóbeli vizsgán a tanulók egy a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök

Jeles napok

Munkavégző ünnepek

Emberélet forduló

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a pontok alapján a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tanuló feleletének tartalmi és formai szempontok alapján történő értékelése. Az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és elméleti részből áll

A vizsga tantárgyai

Néptánc gyakorlat és elmélet

Választható vizsgatárgyak:

folklórismeret, **vagy** tánc történet

A néptánc vizsga módja és időtartama

Egyénenként, illetve párban: 8-10 perc, gyakorlati vizsga

A néptánc vizsga tartalma

- A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort
- A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál
- Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérőzenekari felállást, a jellegzetes viseleteket
- A vizsga értékelése

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a táncritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A folklórismeret, vagy tánc történet vizsga módja és ideje Írásbeli vizsgacsoportban, 30-40 perc, elméleti vizsga, **vagy** Szóbeli vizsga egyénileg, 5-8 perc, elméleti vizsga

A folklór ismeret, vagy tánc történet vizsga tartalma (választható vizsgatárgyak)

- Az írásbeli vizsgateszt, vagy a vizsga feladatlapja, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók a tétel kihúzása és kidolgozása után önállóan számolnak be tudásukról.

Választható témakörök folklór ismeret tantárgyból

Jelesnapok

Munkavégző ünnepek

Emberélet fordulói

Választható témakörök tánc történet tantárgyból

Az őskor táncművészete

A középkor jellemző táncformái

A reneszánsz és barokk kor táncélete

A romantika

A reformkor táncélete

A XX. század táncélete

Gyöngyös bokréta mozgalom

Amatőr és hivatásos együttesek Magyarországon

Hazánk jeles alkotói és műveik

A vizsga értékelése

Írásbeli vizsga

A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák.

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

Szóbeli vizsga

A tananyag tartalom elsajátításának mértéke

Az összefüggések ismerete

A szakmai kommunikáció fejlettsége

Az osztályzatra a helyi tantervben meghatározott formák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A néptánc tanszak tantárgyai

NÉPI JÁTÉK

Az előképző évfolyamainak fő célja a játéktevékenység, az önfeledt és természetes játékelmény megélése, a táncos tevékenység megszerettetése, a hétköznapi és a táncos mozgásformák élményszerű alkalmazása, a mozdulattípusok tudatosítása, a táncolni tudás képességfejlesztésének megalapozása, a szabad improvizációs mozgás és a közösségi táncélmény felfedezése.

Előkészítő évfolyamok(E)

E/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Testséma és percepció fejlesztés
- Kinesztetikus érzékelés
- Testi, motorosképessegek, nagymozgások
- Egyensúlyérzék
- Mozgás megfigyelés, mozgáskövetés, utánzás, fantázia
- Improvizációs képességek
- Szocializációs folyamatok, szabálytudat, önfegyelem
- Közösséghez tartozás

Tananyag

Játékok: ismerkedő, névtanuló drámajátékok, tanulómegismerő, asszociációs játékok, energetizáló, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok, csapatépítő játékok.

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészeken általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: hétköznapi mozgások, játékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulattípusok megismerése különböző táncok zenéjére, térjátékok, térformagyakorlatok

Alapvető mozdulattípusok megismerése, tudatosítása: járás, lépés, szökellés, futás, ugrás, forgás a gyermekjátékokban és népzeneire

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdő karakterű játékok, mozgásos drámajátékok
Népimondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedek és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórtforma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok, moldvai táncok, ugrós elemek, eszközhasználat, improvizáció és táncetűd.

Játékfűzések: a tanult népi gyermekjátékokból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket. A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre.

E/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás-és játéktevékenység során
- Kinesztetikus érzékelés, mozgásmemória, téri tájékozódás fejlesztése
- A ritmus-tér-térforma foglmainak alkalmazása a gyakorlatban
- Az ugrás és forgástechnika fejlesztése gyermekjátékokkal
- A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése,
- A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának kialakítása, valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése
- Improvizációs képességek fejlesztése
- Szocializációs folyamatok, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképeség
- A fantázia, a belső képi-és a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Játékok: tanuló megismerő, társas együttműködést segítő, önismeretet segítő drámajátékok, népi gyermekjátékok, figyelmet, koncentrációt kialakító játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészek általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tánctechnika: a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódó mozgások tudatosítása, mozdulatípusok megismerése, térjátékok, térformagyakorlatok, dinamikai gyakorlatok, szöveg (kiszámolók, mondókák, szokásszövegek) és mozgás összekapcsolása, különböző mozdulatípusok összekapcsolása, forgásgyakorlatok

Népi gyermekjátékok, sportjátékok, küzdőkarakterű játékok, mozgásos drámajátékok

Népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok)

Irányok, alakzatok (előre-hátra, jobbra-balra, lent-főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórtforma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Táncgyakorlat: polgári táncok tananyagának bővítése, moldvai táncok tananyagának bővítése, ugrós, lassú és friss csárdáselemek, improvizáció, táncetűd, koreográfia

Játékfűzések (a tanult népi gyermekjátékokból)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfüzéseket. A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációk során is.

Követelmények az előképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

A testsémákat, az oldaliságot

A teret, amelyben mozog, játszik, táncol, a tér fő irányait

A közösségi téralkotás alapformáit: kör, félkör, sor, oszlop, átló, szórt alakzat, oktató alakzat

A mozdulatípusok elnevezését, megvalósítását

A támaszték fogalmát

A gesztusmozdulatokat a népi gyermekjátékokhoz kapcsolódóan

A hétköznapi és a táncos mozgás közötti különbséget

A csoportnormákat, szabályokat

A tanult mondókák, kiszámolók, versek szövegét, a játékokat

A gyermekdalok, népdalok szövegét és dallamát

A véleményformálás szabályait, a pozitív társértékelést

A tanuló legyen képes

A téri tájékozódásra, viszonyításra, a távolság felmérésére

A jobb és baloldal és az előre-hátra irányok felismerésére Az önfeledt játékra, játékkezdemenyezésre

A táncélmény közösségi megélésére, a tanult polgári és moldvai táncokon keresztül Felelősségvállalásra, a társakkal való együttműködésre, az érintés elfogadására, az alkalmazkodásra

Mások véleményének elfogadására

Az instrukció megértésére, megvalósítására, instrukció adására Néhány táncelem szabad improvizációjára

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotótevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az idő gazdálkodást, fejleszti a tanulók megérzőképességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs készségét, kezdeményezőképességét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk,

ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzőképességük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciálisképzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve alakuljon az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

Alapfokú évfolyamok (A)

Az alapfok első és második évfolyamán a táncos képességfejlesztés középpontjában a támaszték szerkezet és a gesztus tudatosítása, plasztikai, ritmikai és dinamikai megjelenítése, a néptánc alapmozdulatok (csárdás, cifra, bokázó, lengető) technikai megvalósítása és tudatosítása, a tánc és a zene összefüggéseinek felfedezése áll. A táncélményt a kiválasztott táncanyagok motívumainak megismerése, improvizatív és etűdszerű bemutatása nyújtja.

Az alapfok harmadik negyedik évfolyamán a testtudatos formálása, az állóképesség növelése, többféle tánctechnika alkalmazása, a táncismeret bővítése (tájegységek táncai, tánc típusok), a férfi és női szerepek tudatosítása, az összerendezettség és a tánc esztétikájának felfedezése dominál.

Az alapfok ötödik hatodik évfolyamán a táncmotívumok funkcióinak megértése, a táncszerkesztés elveinek felfedezése, (tájegységek, tánc típusok, táncrend) a stílusismeret kialakítása, a plasztikai, ritmikai, dinamikai sokszínűség megélése, valamint a megszerzett ismeretek rendszerezése kerül a középpontba. Az alapfokhatodik évfolyamának tervezésekor figyelembe kell venni azt is, hogy a művészeti alapvizsga sikeres megvalósítása a legfontosabb stratégiai cél.

A/ 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Koordinációs, kondicionális képességek, variációs és viszonyítási képességek fejlesztése a játéktevékenységek központi szerepének és természetességének megőrzésével
 - A kinesztetikus érzékelés támogatása
 - Affektív, kognitív tényezők erősítése
 - Zenei érték, ritmusérték, téri tájékozódás, kreativitás, belső képi gondolkodásfejlesztése
 - Támaszték szerkezetváltás fejlesztése az alapmotívumok megismerése során. A játékbátorság, a kezdeményezőkészség, az improvizációs készség fejlesztése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Játékok: játékok bővítése, párválasztó játékok, énekes-táncos népi gyermekjátékok vonulóképű játékok, drámajátékok, dramatikus játékok

Bemelegítés: sportjátékok, mozgásos drámajátékok, zenés bemelegítés a testrészeken általános átmozgatása különböző tempójú és hangulatú zenére.

Tréning: az állóképesség fokozatos növelése, az izomzat erősítése, nyújtás, levezetés

Tánctechnika: mozdulatkombinációk, támaszték váltás gyakorlatai, ugrástípusok, alapotívumok (csárdás, cifra, lengető, bokázó) megismerése különböző tánczenére, az alapotívumok plasztikai, ritmikai, dinamikai gyakorlatai, gesztusgyakorlatok, alapotívumok és gesztusgyakorlatok, egyszerű csapáselemek.

Táncgyakorlat

-Az ugrós és a csárdás előkészítő gyakorlatok

- Ugrós táncelemek

- Csárdás táncelemek

- Eszközhasználat (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, seprű, üveg)

- Polgári táncok tananyagának bővítése

- Moldvai táncok tananyagának bővítése

- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típusanyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztáncritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es löktetés

Népi ének: a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Ismeretek, fogalmak: a táncokhoz kapcsolódóan, integrált tartalmak (földrajz, történelem, zene, folklorisztika)

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidőzésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására.

A/2 évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A támasztékváltás tudatosítása,
- A zenei érzék, ritmusérzék, mozgáskoordináció
- Eszközkezelés technikájának fejlesztése,

- A térd használat tudatosítása, a tánc hangsúlyának felfedezése
- Megfigyelő és elemzőképesség
- A-játék bátorság, kezdeményező-készség, az improvizációs készség, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lent hangsúly-fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játékismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása, (szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

- Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodási módoknak a megismertetése
- A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)
- A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)
- Csárdásmotívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós-eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népiénekek: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományőrzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot.

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újra alkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A ritmus-tér-térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban
- A ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően
- Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység, illetve funkció szerint
- A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása
- Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei lüktetés rendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődéserősítése, a befogadó elfogadó attitűd, valamint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térben való eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lent hangsúly-fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, párosfogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes-táncos népi gyermekjátékok: a játék ismeretbővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párvalasztó játékok) a kör-és páros táncok előkészítése

Táncgyakorlat:

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése
- A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszeregyüttesek,

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós táncfejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós, valamint csárdáselemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására.

A/4.évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A körtáncok technikai előkészítése
- A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly-fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A Dunai táncdialektus ugrós-eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése
- A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése
- A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése
- Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak,

jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: azugrós-eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zeneismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) paraszttánc, cigánytánc, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es löktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népiének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régiótáncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanult hangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül
- A mozgás közbeni éneklési készségfejlesztése
- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- A táncrend fogalmának kialakítása
- A tánc szerkesztéselveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása
- A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása
- A zenei löktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása
- A zenei kíséretmódok és a táncösszefüggéseinek feltárása
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgáslekezelés, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése
- A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, az elfogadó attitűd, valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemzeti identitás erősítése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly-fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatóstáncok előkészítése
- A Dunai-dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése
- A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése
- A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a szinkópa ritmus

Népiének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régiótáncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánc típus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat.

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lent hangsúly-fent hangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás-ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat

- A legényes és a forgós-forgatós táncok előkészítése
- Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismételése, táncismeret bővítése
- A csárdások ismételése, táncismeret bővítése
- A verbunkok ismételése, táncismeret bővítése
- A körtáncok ismételése, táncismeret bővítése
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a dúvó és az esztam kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népiénekek: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket.

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsgakövetelményeinek teljesítésére.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokat A tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat során

A színpadi törvényszerűségeket

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazását A táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedés módokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékeztetere, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei löktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásra

A közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoport hagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

Továbbképző évfolyamok (T)

A továbbképző évfolyamokon a tananyag bővítése az Erdélyi dialektus táncainak megismerésével történik. Egyre nagyobb hangsúlyt kap a stílusos táncolási mód elérése, az adatközlők táncának megismerése, elemzése, újra alkotása, a táncrendek megismerése, a táncok művészi megformálása egyénileg, párban és csoportos koreográfiában egyaránt. A továbbképző évfolyamain az improvizációs eszköztár is bővül a korábban tanult táncanyagok tekintetében. Fontos cél a pályaorientáció segítése.

T/7.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás-ellentartás jelentőségének tudatosítása
- A forgástechnikai megvalósítás a különböző lábfőrészekben
- Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként
- A tánc tételek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A tánc stílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése
- Az önálló tánc szerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése
- A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása
- A táncok újra alkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések

megfogalmazása, rendszerezése

- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

- Az alapfokon tanult táncok ismételése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján
- Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós-forgatós párosra építve
 - A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése
 - A forgás és forgatás módzatainak megismertetése
 - Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana-kolomejka típusú dallamok, aperiódus szerkezete, záratok, félzáratok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnoták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismételése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánc kultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régiótáncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újra alkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására.

T/8. évfolyam Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábförészekben
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációskészség, előadói készség, ritmusérzék,

fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása

- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás-és ugró készség fejlesztése
- A táncművelek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A tánc szó ismerete és alkalmazása
- A táncok újra alkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, táncához való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

Az Erdélyi dialektusterületéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektusterületéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncművelési anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zeneismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó dallamok

Népiének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyományok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncosmozgás és a viselet összefüggései

Hagyományörzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újra alkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/9.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- Az ismeret elmélyítése, bővítése
- A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken
- A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése
- A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása
- Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása
- A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás-és ugrókészség fejlesztése
- A táncművek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása
- A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein
- A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a tánc szó ismerete és alkalmazása
- A táncok újra alkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint
- A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése
- Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Táncművészet: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat

Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése

- A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével
- Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő táncművészet anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszeregységek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus löktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncgyakorlatok, szokások

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyakorlatát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újra alkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását.

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, a stílusos előadásmód megvalósítására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra
- A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncrészletek funkciójának megismertetése
- Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás, valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül
- Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése
- Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újra alkotása
- Az eredeti filmekről történő tánctanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása
- A vizsgahelyzetre való felkészítés
- Az önálló ismeretszerzés ösztönzése
- A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, tréning

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncrendek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zeneismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: a Kárpát-medence táncai, tánc kultúrája

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncosmozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régiótáncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, eszközöstáncok, körtáncok, karikázók, párostáncok, férfi táncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint.

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és

összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a gyakorlatban.

A tanult koreográfiákat.

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően.

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére.

FOLKLÓRISMERET

A konkrét népszokások megismertetésén keresztül a tanulók előtt fel kell tárni a néphagyomány ünnepi rítusainak formai és tartalmi összetevőit, megjelenését. Világítson rá a hagyomány folyamatosan változó természetére, egykori történeti rétegeire, eredetére. Tegye **élményszerűvé** a jeles napok és ünnepi szokások megismerését. Aktualizálja az emberi életfordulóihoz fűződő hagyományokat, szokásokat. A gyermekjátékok és táncok táji és történeti megismertetésével a gyakorlati képzésben elsajátított ismeretek rendszerezéséhez nyújtson segítséget. A pedagógus a csoport összetételét, igényét, az életkori sajátosságokat figyelembe véve

Választhat a témakörök altémái közül. A cél az érdeklődés felkeltése, az élményszerű tananyag feldolgozás.

A néptánc tantárgyhoz kapcsolódó integrált órászervezés és tananyagfeldolgozás esetén a **gyakorlati** feldolgozás megvalósítása igazodhat a jeles napokhoz, ezért a témakörök felcserélhetők, sorrendjüket az iskola, illetve a pedagógus határozza meg, igazodva az iskola elvárásaihoz, a tágabb környezet igényeihez, felkérésekhez. Az alapfokú és a továbbképző évfolyamokból álló összevont osztályok esetén kötelezően választható a folklórismert tantárgy.

Alapfokú évfolyamok (A)

A/3.évfolyam

Fejlesztésfeladatok

- A játék- és táncalkalmak szerepének megismertetése a faluközösség és az egyén életén keresztül, a kommunikációs képesség, verbális kommunikáció, szocializációs készség, közösségérzet, a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése

- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A gyermekkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése.

Gyerek születés, gyermekkor

- Jóslo praktikák a gyermek születése előtt
- Komatál hagyománya
- Keresztelő
- A gyermek befogadása, helye a családban és a falu társadalmában
- Az anya avatása
- Munkára nevelés, gyermekmunka

A gyermekek játékkalkalmi és táncalkalmi

- A munkavégzéshez kötődő játékkalkalmak (libalegeltetés, kaláka munkák)
- A játszó helyszíne, időpontja, a falu társadalmi életében betöltött szerepe
- A tánc tanulása
- Gyermeklakodalmas (a felnőttek világának-szokások, táncok, zenei kultúra-tanulása)
- A gyerekek táncalkalmi (kukoricabál, pulyabál, aprók tánca, serketánc)

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a gyermekkor jeles eseményeit, játék-és táncalkalmait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/4.évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzetés a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásaira való figyelemfelkeltés

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése

A legényélethez, leányélethez, párválasztáshoz, lakodalomhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, rituális cselekmények, jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

Az év ünnepi gyermekszemmel

- Óévbúcsúztató és évkezdő szokások
- Szent Balázs napja, Balázsjárás
- Szent Gergely napja, Gergelyjárás
- Húsvét vasárnapjának és hétfőjének szokásai
- Pünkösdi királyné járás

Legényélet, leányélet, párválasztás, lakodalom

- Munkavégzés a serdülőkorban
- Legényavatás, leányavatás
- Udvarlási szokások, szerelmi élet, és azok színterei
- Szokásjogok a paraszti társadalomban
- Leánynéző, háztűznéző, hozomány
- Leánykérés, eljegyzés, jegyajándék
- Lakodalmi előkészületek
- Lakodalmi tisztségviselők, feladatok
- Lakodalmi szokások, rítusok

Követelmények

A tanuló ismerje az év során tanult jeles napok elhelyezkedését a naptárban, a leányélet, legényélet jeles eseményeit, táncalkalmait, a párválasztás szokásait, a lakodalom menetének, szereplőit.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/ 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A táncalkalmak szerepének változásai és a változások okainak feltárása
- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódás fejlesztése
- A tananyaghoz kapcsolódóan más művészeti ágak alkotásainak megismerése

Tananyag

A tanuló előző évben megszerzett ismereteinek elmélyítése, bővítése A táncalkalmak jelentőségének megismertetése a párválasztás során

Legények és lányok játék-és táncalkalmai

- A fonó helyszíne, szerepe a párválasztásban, társas kapcsolatokban
- Fonójátékok, tánc a fonóban (hangszerek, tánckíséret)
- Böjtiidőszak (tavaszköszöntő játékok és a böjti karikázó)
- Bállok időpontja, helyszíne, bálrendezés

Lányok és legények szerepe a kalendáris szokásokban

- Luca kettős alakja
- Betlehemezés
- Farsangi szokások
- A nagyhét eseményei
- A húsvéti tojás jelentése és díszítésének különböző technikái
- Pünkösdi királyválasztás
- Májusfa állítás

- Nyári napforduló szerepe, Szent Iván napi szokások

Követelmények

A tanuló ismerje az évsorán tanult jelesnapok elhelyezkedését a naptárban, a felnőtt- és időskor jeles eseményeit, szokásait, a különböző életkorokhoz kapcsolódó táncalkalmakat, azok szerepét.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- **Az elméleti tananyag és az eddig tanult táncanyagok közötti összefüggések megfogalmazása, összefoglalás, felkészülés az alapfokú művészeti vizsgára.**

- A tananyagban meghatározott régi-és új stílusú táncrétegek jellemzőinek, a táncdialektusok elhelyezkedésének, földrajzi meghatározásának ismételése

- A kommunikációs képesség, a verbális kommunikáció, a szocializációs készség, a közösségérzet, valamint a tér- és időbeli tájékozódásfejlesztése

Tananyag

Táncfolklorisztika

A régi táncréteg jellemzői

Körtáncok

- Középkori táncagyomány, lánc-és körtáncok

Énekesnői körtáncok helye és szerepe a tánc kultúrában

Eszközös pásztortáncok

- Kanásztánc, pásztortánc
- Pásztorbotoló, cigány botoló

Ugrós-legényes tánc típus

- Ugróstáncok (szóló, csoportos és párosformák, helyi sajátosságok)
- Erdélyi legényes táncok

Küzdő karakterű párostáncok

Forgós-forgatós párostáncok

- Reneszánsz táncagyomány, forgós-forgatós párostáncok
- Lassú tempójú párostáncok
- Mérsékelt és gyors tempójú párostáncok

Az új táncréteg jellemzői

- A reformkor tánc kultúrája, a verbunk és csárdás kialakulása

Verbunk

- A szóló verbunk
- Szabályozott szerkezetű verbunkok

Csárdás

- A csárdás tagolódása (lassú és friss, valamint csendes, csárdás, ugrós)
- Körscárdás, hármascárdás

A dialektusok meghatározása, elhelyezkedése, jellemzői

- Dunai dialektus
- Tiszai dialektus
- Erdélyi dialektus

A tanult táncanyagok elhelyezése a nagydialektus területekben

Követelmények

A tanuló ismerje a régi és az új táncrétegbe tartozó tánc típusokat, a főbb jellemzőiket, a tanulmányok során megtanult táncok földrajzi elhelyezkedését, dialektusait.

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a társak előtti kommunikációra, a tanult ismeretek megfogalmazására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jelesnapok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, és a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7 évfolyam

Fejlesztésifeladatok

A férfi és női magatartásminták és a felnőttkorhoz kapcsolódó rituálék felismerése, a felfedező tanulás képességének fejlesztése

Tananyag

A rituális cselekmények szerepe, a felnőtt-és öregkorhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek, a jeles napok és ünnepi szokások megismertetése

A házasok táncalkalmai

- Táncalkalmak a családi eseményeken (keresztelő, lakodalom)
- Táncalkalmak a farsangban (házasok bálja, batyusbál)
- Asszonyok multságai (asszonyfarsang, lakodalmi kontyoló)
- Férfiak multságai (pincézés, tejbemérés)

Felnőttek az év ünnepkörein

- Disznótorok ideje (alakoskodás, adománykérés)
- A regölés (időpontja, jelmezek, hangszerek, szereplők)
- SzentGyörgynapja
- Virágvasárnap
- A húsvéti ételek jelképrendszere
- Fehérvasárnap
- Aratás és a hozzá kapcsolódó szokások
- Szent István napja, újkenyér ünnepe
- Szüret, szüreti felvonulások, alakoskodás
- Szent Mihály napja
- Dömötör napja, Vendel napja

Követelmények

A tanuló ismerje a táncalkalmakhoz kapcsolódó szokásokat, a táncos magatartás és viselkedés szabályait, a tanult dramatikus szokások jellemzőit, tartalmát, felépítését. Legyen képes a megszerzett ismeretek alkalmazására a gyakorlatban

T/8 évfolyam

Fejlesztésifeladatok

- A témakörhöz kapcsolódó érzelmek feldolgozása
- Szokások, hagyományok értelmezése, elemző és mérlegelő gondolkodás fejlesztése

Tananyag

Az idősek tisztelete a hagyományos paraszti kultúrában, halotti szokások, hagyományok.

Felnőttek, idősek és az elbúcsúztatás szokásai

- Parasztmunka, munkaszervezés
- Az idősek társadalmi szerepe a paraszti társadalomban
- Előjelek, jóslások, hiedelmek
- A haldoklóval, a halottal kapcsolatos szokások
- Virrasztás, temetés, siratás

- A halotti tor
- Fejfák, keresztek
- Mindenszentek napja
- Halottak napja, megemlékezés a halottakról

Követelmények

A tanuló ismerje a halotti szokásokat, szertartásokat, szimbólumrendszerét. Ismerje az idősek szerepét a paraszti hagyományban.

Legyen képes az embertársak és különösen az idősek iránti tisztelet kifejezésére.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

A tanuló ismerje

A folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait, az egyes jeles napok időpontját, a jelesnapok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét.

A hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait, a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket és a hozzájuk fűződő mondákat, a parasztság hiedelemvilága főbb szereplőit, funkcióit.

A tanuló legyen képes

A rítuscselekmények szövegeinek és tartalmának értelmezésére és használatára, a szakkifejezések, a megszerzett ismeretek alkalmazására, a tér-idő összefüggéseinek felismerésére.

A paraszti társadalom erkölcsi és viselkedési normáinak megítélésére, értékeinek elfogadására

Az önálló ismeretszerzésre, az elméleti ismeretek alkalmazására a mindennapi életben

A magyar folklórhagyományokat a nemzettudat részeként értelmezni

Az azonosságok és különbségek felismerésére a hazai és egyetemes folklórban.

TÁNC TÖRTÉNET

A tantárgy járuljon hozzá saját tánc kultúránk történetének megismeréséhez, a magyarság tudaterősítéséhez, a tanulók kommunikációs készségeinek fejlődéséhez, a más népek kultúrája iránti érdeklődés felkeltéséhez, a tantárgyhoz tartozó terminológiák használatához, igényes képi és hanganyag megismeréséhez, a táncművészet iránti érdeklődéshez, az arra fogékony közízlés fejlesztéséhez.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/9.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az egyetemes tánc történet kronológiai rendjén keresztül a történelmi összefüggések felismertetése
- A tánc történet szempontjából kiemelkedő események, alkotók megismertetése és meghatározó műveik elemzése során a komplex látásmód kialakítása és fejlesztése
- Stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység fejlesztése
- Más népek tánc hagyományainak megismerésére, több táncműfaj befogadására, a kulturált szórakozás elsajátítására, valamint a saját tapasztalatainak gyarapítására ösztönözze a tanulót

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: köznapi és művészi mozgás, közhasznú és művészi tánc Az őskor táncélete: vallási szertartások, rítusok, ábrázolótáncok

Az ókori kultúrák közül az egyiptomi, a japán és a görög tánc kultúra

A középkor tánc kultúrája: tánc és a vallás kapcsolata, misztérium játék, jokulátorok

A reneszánsz embereszménye, a magyarországi reneszánsz, Mátyás király udvartartásának tánc kultúrája

A barokk kialakulása és hatása Európa művészetére, XIV. Lajos, a barokk mesterei A cselekményes balett kialakulása, Noverre munkássága

A jezsuita színházak szerepe a színpadi tánc történetében A balett megjelenése Magyarországon - „Eszterházy esték” A romantika hatása Európa táncéletére

A reformkori magyar „színpadi” táncművészet, paraszttáncok-Körmagyar

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek, a táncos helyszínek és események megismertetése a tanulókkal

Követelmények

A tanuló ismerje az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, illetve önálló gondolatok megfogalmazására egy tánc koreográfia kapcsán

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A XX. századi táncművészet jelentősebb állomásainak, a műfajok közti átjárhatóság lehetőségeinek felismertetése
- A tánc ház-mozgalom kialakulásának és napjainkban betöltött szerepének felismertetése
- Az egyéni látásmód, stílusérzék, logikus gondolkodás, valamint a táncműfajok iránti érzékenység nyitottság, befogadókészség fejlesztése
- A kulturált szórakozás igényének kialakítása, a saját tapasztalatszerzés

Tananyag

Tánc történeti alapfogalmak: a konkrét és elvont jelleg a művészetben, a művészi mozgás fajtáinak esztétikája

A XX. század elejének táncművészeti újításai Amerikában (Isadora Duncan), hatásuk Európa táncéletére

A XX. századi magyar mozdulatművészet megújítói

A színpadi néptánc kialakulása: Gyöngyösbokréta, Csupajáték

Művészegyüttesek Magyarországon: Néphadsereg Központi Művészegyüttese-Honvéd Táncszínház (Szabó Iván),

Állami Népi Együttes (Rábai Miklós), SZOT-Budapest Táncegyüttes (Molnár István) BM Duna Művészegyüttes (Náfrádi László)

A tánc házmozgalom kialakulása, hatása a mai táncművészetre

A koreográfus nemzedékek jelentősebb alkotói és kiemelkedő műveik a színpadi táncművészetben

A művész- és a jelentősebb amatőr együttesek napjaink magyar táncművészetében

A táncos szakma jelentősebb szervezetei, oktatási intézményei, országos rendezvényei

A legjelentősebb szaklapok, kiadványok, szakkönyvek megismertetése a tanulókkal, melyek nyújtsanak segítséget az év végi vizsgára való felkészüléshez

Követelmények

A tanuló ismerje a XX. századi magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc házmozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az egyetemes tánc történet során a művészeti ág fejlődésében jelentős szerepet betöltött eseményeket, helyszíneket, műveket, a magyar táncművészet jeles képviselőit, meghatározó műveiket, a színpadi néptáncművészet fontos fordulópontjait, a tánc házmozgalom legfontosabb eseményeit, az országos rendezvényeket, egyesületeket, szakmai szervezeteket, oktatási intézményeket.

A tanuló legyen képes

Néhány mondatban önállóan kifejezni magát egy adott témakörben, gondolatainak megfogalmazására egy táncmű, koreográfia kapcsán, a tánc történet fordulópontjainak megnevezésére, a tánc műfajainak elkülönítésére, a terminológia helyes használatára.

NÉPZENEI ALAPISMERETEK

A népzenei alapismeretek az alapfokú és továbbképző évfolyamokon választható tantárgy. Tanításának célja, hogy a néptánc tantárgyon belül elsajátított zenei ismeretek kibővítésével járuljon hozzá a tanulók népzenei neveléséhez. Mutasson rá a tánc a zene az ének egységére, összefüggéseire. Világítson rá a hangszeres népzene és a tánc összefüggéseire, nyújtson élményszerű ismereteket a jellegzetes népi hangszerekről, hangszer-együttesekről, zenekarokról. Segítse elő a komplex látásmód kialakulását, az elemző gondolkodást, az összefüggések felismerését. Nyújtson bővebb ismereteket a vokális népzene jellemzőiről, segítse elő a népi éneklési technika elsajátítását. A közösségi éneklés élménye és hangulata erősítse az összetartozás érzését. A tantárgy tanítása során a gyakorlati megközelítés, az élményszerzés dominál, amelynek eszközei a hangszerek bemutatása, zenehallgatás, zenefelismerés, bemutatás.

Fejlesztési feladatok

Alapfokú évfolyamok (A)

A/1.évfolyam

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése.
- Az ének és tánc egységének felismertetése, a tánc közbeni éneklés követelményeinek megismertetése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése, felismertetése
- Az éneklés közösségi élményének, örömeinek felfedezése, megélése

Tananyag

Negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

D-r-m dallammagú népi játékdallamok, népdalok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos megszólaltatása

Népihangszerek: idiofon hangszerek

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos bemutatására, a kezdő hanghoz történő igazodásra, a ritmusértékek, ritmusképletek gyakorlati alkalmazására.

A/2.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az énekhang technikai adottságainak a légzés, a vokális hangzók, hangterjedelem fejlesztése
- A népi éneklési technika kialakítása
- A zenei képességek a hallás, intonálás, ritmusérzék, az egyszerű, érthető és kifejező szövegmondás képességének, a népdalok memorizálási képességének fejlesztése
- Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő népdalokon keresztül a 2/4-es lüktetésrend hangsúlyainak érzékeltetése ének és tánc közben egyaránt
- A tánc közbeni éneklés kritériumainak, a dallamívek megformálási szabályainak megismertetése, megvalósítása a gyakorlat során. A karikázó dalok éneklésének fejlesztése, bővítése
- Az előéneklés szabályainak, az előénekeshez történő igazodástechnikájának elsajátítása, fejlesztése
- A közösségi éneklés élményének, örömeinek felfedezése, nagyobb és kisebb létszámú csoportokban egyaránt

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A 2/4-es zenei lüktetés

A dudaritmus

A kanásztánc ritmus

5-6 hangterjedelmű dallamok

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos megszólaltatása Az előénekes feladata és funkciói, a bekapcsolódás módja

Népihangszerek: duda

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszer jellemzőit.

A tanuló legyen képes a népdalok csoportos, kiscsoportos bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, a tanult dal előéneklésére, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak, megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás technikájának megvalósítása
- A hangterjedelem növelése, a magabiztos dalkezdés megvalósítása
- Az intonációs készség és a zeneihallás, hangszínfejlesztése
- A hangképzéstechnika és a megfelelő légzéstechnika elsajátítása
- A népi éneklési technika fejlesztése

- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempó érzék fejlesztése

- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es zenei lüktetés

A hangterjedelem növelés oktávterjedelemig

A lassú, közepes és gyors tempódallam példákon keresztül

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A választott dallamok csoportos, kiscsoportos, egyéni megszólaltatása

Népihangszerek: tekerő, klarinét

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, a tanult hangszerek jellemzőit.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen belüli éneklésre, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz történő igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az előadásmód jellemző vonásainak megismertetése, a fokozatos tempónövelés, tempóváltás szabályainak tudatosítása

- A magabiztos dalkezdés elsajátítása

- Az énekelt népzenei karakterek megformálásához szükséges forma, dallam és tempóérzék fejlesztése

- A népi éneklésitechnika fejlesztése.

- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika és a megfelelő hangszín kialakítása, a hangterjedelem növelése

- Az egyéni feladatvállalás, a szóló, duó, kiscsoportos éneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A nyújtott és éles ritmus

A 4/4-es lüktetés

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

A lassú, közepes és gyors tempó dallampéldákon keresztül

A giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népi hangszerek: hegedű, brácsa, bőgő

A dallamhangszerek, kísérőhangszerek, játékmód

Az esztam és dúvó kíséret

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét és dallamát, az alapvető ritmusértékeket, a giusto előadásmód jellemzőit, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen túl énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdő hanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra.

A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei egységek érzékelésének elősegítése, zenei zárlatok és félzárlatok felismerése
- A giusto és aparando, rubato előadásmód jellegzetes vonásainak megismerése és alkalmazása
- A kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek vizsgálata
- A fokozatos tempónövelés, tempóváltás tudatos alkalmazása
- A népdalcsozor szerkesztési elveinek megismertetése
- A magabiztos dalkezdés elsajátítása
- Az intonációs készség, zenei hallás, hangképzési technika, megfelelő légzéstechnika kialakítása, a hangterjedelem és az éneklési kedv növelése
- Az egyéni feladatvállalás, a szólóéneklés ösztönzése

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A periódus, zárlat, félzárlat

A hangterjedelem növelése oktávon túlra

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyitantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgytémaköréhez kapcsolódó szokásdalok

Népihangszerek: cimbalom, citera, tambura

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódus fogalmát, a giusto előadásmódot, a hangszereket, kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére és azonosítására.

A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális népzene dialektus területeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek megismertetése

- A dallamdíszítés technika fejlesztése
- Az ismeretek szintetizálásának elősegítése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek feltárása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

A negyedes, nyolcados ritmusértékek, ritmusképletek, ritmusgyakorlatok

A szinkópa

Az aszimmetrikus zenei lüktetés

Az 5/8-os lüktetésrend

A periódus, a pontszerkezet

A parlando, rubato és a giusto előadásmód

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

A folklórismeret tantárgy témaköréhez kapcsolódó szokásdalok

A hangszerek, hangszer-együttesek, zenekari felállások tájegységek szerint

A zene és tánc összefüggései tájegységek és tánc típusok szerint

Zenefelismerés

Követelmények

A tanuló ismerje az emberi hang sajátosságait a tanult népdalok szövegét, dallamát, az alapvető ritmusértékeket, képleteket, a periódust, a különböző előadásmódokat, a hangszereket, a kíséretmódokat.

A tanuló legyen képes egy oktáv hangterjedelmen felül énekelni, a népdalok csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatására, a kezdőhanghoz való igazodásra, az előénekeshez történő bekapcsolódásra, a kíséretmódok felismerésére, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus hallás utáni felismerésére, azonosítására. Az eddig tanult ismeretek összegzésére, a tananyag összefüggéseinek felismerésére.

Továbbképző évfolyamok (T)

T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- Az aszimmetrikus zenei lüktetés felismerése, jellemzőinek azonosítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti) megismertetése. A népzenei kiadványok népszerűsítése
- A stílusismeret, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A „jaj-nóták” jellemzői

Az aszimmetrikus lüktetés

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások

Az periódus és a tánc összefüggései

A sánta düvő kíséret

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők

Követelmények

A tanultnépdalok szöveg és dallamismerete, csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatása, díszítése, a táncszók ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tanuló legyen képes a „jaj-nóták” felismerésére, éneklésre, a jellegzetes erdélyi hangszerek, a táncdallamok és tánc típus és kíséret módok felismerésére.

T/8.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséret mód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A tánc közbeni éneklés és csujogatás készségszintű ismeretének kialakítása
- A szólóéneklés közönség előtti megvalósítása
- A táncszók funkciójának, használatának, szövegeinek (az adott tájegység szerinti)

megismertetése

- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása

- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Az erdélyi éneklési stílus és díszítéstechnika

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, a helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

A siratók és keservek jellemzői

Táji dialektusokra jellemző hangszertársulások

Alapvető népzenei kiadványok hangzóanyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, a díszítéseket, a táncszókat, azok

gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére.

T/9.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tánc közbeni énekléstechnikájának fejlesztése
- Egyéni előadói képességek fejlesztése
- A zenei stílusok táji tagolódásának felismertetése
- A zenei dialektusok előadásmódjának, stílusjegyeinek felismertetése
- A kíséretmód és a tánc összefüggéseinek megismertetése, tudatosítása
- A táji dialektusokra jellemző hangszín technikájának elsajátítása
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, a légzéstechnika, az előadásmód fejlesztése
- A különböző népzenei dialektusok felismerési képességének, a dialektusok díszítésmódjainak megszólaltatásához szükséges készségek fejlesztése

Tananyag

A szinkópás ritmusok az erdélyi népzeneben

Táncszók, csujogatások tájegységnek megfelelően

Az adott évfolyamon választott táncokhoz kötődő, helyi tantervben meghatározott népdalok

Az erdélyi zenekari felállások, ismert adatközlők (tájegységnek megfelelően)

Jellegzetes hangszerek: moldvaifurulya, dob, koboz, doromb, hangszer-együttesek: hegedű, koboz, dob

Alapvető népzenei kiadványok hangzóanyagok ismerte

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult népdalok szövegét, dallamát, díszítését, a táncszókat, azok gyakorlati alkalmazását.

A tanuló legyen képes az önálló, közönség előtti éneklésre, a zenekísérettel együtt énekelni, a hangszerek felismerésére, a táncdallamok és tánc típus felismerésére és azonosítására, a csoportos, kiscsoportos, egyéni bemutatásra.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vokális és instrumentális népzene dialektusterületeinek, az éneklési technikák stílusjegyeinek, a díszítési módoknak, a hangszeres népzene jellemzőinek képességfejlesztése
- A hangszeres népzene és a tánc típusok összefüggéseinek felismertetése
- A stílusismeret, a zenefelismerés, az éneklési készség, a díszítéstechnika, az előadásmód fejlesztése

Tananyag

A vokális és instrumentális népzene jellemzőinek összefoglalása, rendszerezése

A tanult népdalok ismételése, gyakorlása

A tanult éneklésitechnikák gyakorlása

Hangszerfelismerés

Tánczene felismerés (tájegység, típus)

Az adatközlők életútja

Neves gyűjtők: Kodály Zoltán, Bartók Béla, Lajtha László, Kallós Zoltán

Követelmények

A tanuló ismerje a néptánc tantárgyon belül választott és a helyi tantervben meghatározott táncokhoz kötődő népdalokat, az alapvető ritmusértékeket, ritmusképleteket, az adott tájegység jellemző hangszereit, hangszer-együtteseit, zenekari felállásait, a periódus fogalmát, jellemzőit és összefüggéseit a táncokkal, a „jaj-nóta”, sirató és keservesfogalmát, ismert adatközlők, gyűjtők életútját.

A tanuló legyen képes a tanult népdalok memoriter éneklésére önállóan, a tanult díszítésitechnikák alkalmazására, alkalmazkodni a csoport hangszínéhez, hangmagasságához, a tanult hangszerek, kíséretmódok felismerésére.

TÁNCJELÍRÁS-OLVASÁS

A képzés járuljon hozzá a mozdulatok tudatos időbeli, (ritmikai) térbeli, (plasztikai) erőfokbeli (dinamikai) elemzéséhez, a testtudat, a mozgáskoordináció kialakításához, a magyar néptánc jelírással közölt folyamatainak megismeréséhez, egyszerű motívumok, motívumsorok lejegyzéséhez.

Továbbképzőévfolyamok(T)

T/9.évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A mozdulat elemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika), összefüggéseinek feltárása
- A mozdulattípusok három leggyakoribb fajtája (lépés, ugrás, gesztusok) valamint a helyzettípusok fogalmának értelmezése
- A mozdulatok elemzésének módjának, a táncjelírás alapfogalmainak (vonalszám, irányok) rögzítése, a tanult mozdulat-és helyzettípusok jelölési rendszerének megismertetése
- A mozdulatvizsgáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér-, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A tánc tagolódása: fázis, motívum, motívumfűzés

A mozdulatelemzés három alaptényezője (plasztika, ritmika, dinamika) és azok összefüggései

A táncjelírás alapfogalmai (vonalszám, irányok) és alkalmazásuk

A mozdulat típusai (lépés, súlyt hordó láb mozgása, gesztus, ugrás) és jelölése

A helyzet típusai (testpozíció-állás, súlytalan testrészek mozdulatlansága, szünet a testben, térben, helyen) és jelölésük

A táncjelírásban használt kiegészítőjelek (távolságcsökkentés, növelés, földhöz közeli lábmozdulatok, kistérdhajlítás, feszítés, a lábfej részei, dinamikai jelek, pozíciójelek, forgatásjele) és alkalmazásuk

Követelmények

A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a tanult mozdulat és helyzettípusokat, a táncjelírás vonalrendszerét és jeleit.

A tanuló legyen képes a frontirányok felismerésére és helyes használatára, a gesztusirányok egzakt módon való meghatározására, a motívumok ritmusának pontos eltapcsolására, a motívumokban szereplő mozdulattípusok felismerésére, az egyszerű motívumok, folyamatok pontos leolvasására és előadására.

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A további mozdulattípusok: forgások, forgatások, keringés fogalmának, jelrendszerének értelmezése
- A mozdulatelemzéshez szükséges kiegészítő fogalmak: páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonyának rögzítése
- A mozdulat elemzésnél tanultak lejegyzése táncjelírással
- A mozdulat analízáló és szintetizáló képesség, a mozgáskoordináció, a tér, ritmus és dinamikai érzék, a testtudat fejlesztése

Tananyag

A mozdulat további típusai (forgás, forgatás, keringés) jelölése és olvasása

Kiegészítő fogalmak (páros viszony, fogások, táncos-eszköz viszonya) jelölése és olvasása

Táncjelírásnál használt kiegészítőjelek (testrészek, ízületek) jelölése és olvasása

Követelmények

A tanuló ismerje a helyzet- és mozdulattípusokat és azok jelölését a vonalrendszerben.

A tanuló legyen képes a különböző tánc típusok motívumainak helyes leolvasására, stílusos előadására, a csapásoló és eszközös motívumok pontos interpretálására, egy motívumsor leolvasására, folyamatos előadására.

Az intézmény helyi sajátosságai

A kétegyházi székhelyen a Kaláris Alapfokú Művészetoktatási Iskola vezetője célul tűzte ki a kétegyházi román hagyományos táncok visszatartását a gyökereit vesztett helyi fiatalság számára. Buha Györggyel és feleségével, a népművészet mestereivel az iskolaalapítást

megelőzően majd 7 éves gyűjtő-feltáró munka eredményeképpen sikerült rekonstruálni a helyi archaikus hagyományos néptáncokat. Az így létrejött tudományos produktum és felgyűjtött archív filmanyagok segítségével 2004-től, a művészeti iskola létrehozásától helyi sajátosságként elindulhatott a hagyományos táncrendek visszatanítása. Ezen táncok oktatása (lunga, minitaua, tiganeasca, sirba, hora-mare, Anna Logojana) nem kifejezetten évfolyamokhoz kötött, így már az óvodás korúaknak is tanítjuk a koruknak megfelelő aszimmetrikus alapléptetést (lunga, ill. hagyományos helyi polgári román táncokat, sirba). A magasabb évfolyamok adatközlői szinten tudják elsajátítani a helyi román táncokat, hiszen jelenleg ők viszik tovább apáik anyáik helyi tradicionális örökségét. Így 2003 óta nem kis erőfeszítések árán sikerült megvalósítani, hogy a helyi fiatalság jelentős része megismerje a helyi tradicionális néptáncot.

2005-től ezen fiatalok tagjai a Muharai Elemér Népművészeti Szövetségnek, de programjain már 2004-től részt veszünk (Pl:Bag 2009.) A hagyományos román táncrendhez szintén egy hosszabb rekonstrukciós megelőző munka után megfelelő kétegyházi román népviselet is készült.

A település jelentős százalékát teszi ki a helyi roma közösség, továbbá egy kisebb sváb közösség. Mindhárom nemzetiség helyi táncát gyűjtik, illetve tanítják az iskola pedagógusai. A cigány, mind a sváb táncok bemutatásához rendelkezik az iskola a nemzetiségnek megfelelő helyi viseletekkel. Mindhárom felsorolt nemzetiség táncanyagából készült koreográfia:

1. Halmi Zoltán: Kétegyházi román táncok
2. Halmi Zoltán: Kétegyházi sváb táncok
3. Halmi Zoltán: Körös-vidéki cigány táncok (Békés megye)

Ezen táncanyagok és koreográfiák folyamatos szinten tartását és színvonalas bemutatását magasabb évfolyamokon tanítjuk. (Alapfok 5-6, Továbbképző 7-10)

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A néptánc, népzene-kutatás az elmúlt évtizede kés napjaink dinamikusan fejlődő tudománya. Ebből adódóan újabbnál-újabb publikációk kerülnek napvilágra. Oktatásunkhoz alkalmazandó tankönyvek kiválasztásánál mindenképpen figyelembe kell venni ezt a tényt, de nem megelégedkezve arról, hogy a korábbi feltárások eredményeinek zöme továbbra is helytálló.

A technika fejlődése a mi oktatási rendszerünkben is sok segítséget nyújt, új lehetőségeket tár fel. Megváltoztak és egyben kezelhetőségben könnyebbé váltak a különböző hang,-és képhordozók. Ez a korszerűsödés ebben a tradicionális értékeket közvetítő művészeti ágban is nagy segítséget nyújt az oktatáshoz, amit mindenképpen használni kell.

A pedagógus a saját, csoportjára szabott tantervéhez, maga válassza ki a tankönyv, -és segédanyag piacon fellelhető kínálatból az általa legmegfelelőbbnek ítélt eszközöket. Ezek az eszközök, amennyiben nem állnak rendelkezésre az iskola, könyv,-és eszköztárában,

akkor beszerzésre kerülnek.

A nemzeti és etnikai kisebbség kultúrájának megjelenése a pedagógiai folyamatokban

Célunk, hogy a tanulóink megismerjék a környezetünkben élő nemzetiségek hagyományait és szokásait, tiszteljék egymás kulturális értékeit. A pedagógusok az éves tanmenetben tervezik meg a nemzetiségi tananyag tartalmakat.

A fejlesztési céloknak és az életkori sajátosságoknak megfelelően az alábbi nemzetiségi táncok épülnek a képzésbe:

- cigány táncok
- román táncok
- szlovák táncok

Szorgalmazzuk, hogy tanítványaink vegyenek részt a nemzetiségi tematikájú táncházakban is. Kiemelten jó kapcsolatokat ápolunk az eleki és méhkeréki román hagyományörzőkkel.

A tanuló tanulmányi munkájának minősítésének elvei

A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési módja

A) Évközi beszámoltatás

gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással, szóbeli felelet, improvizáció

B) Év végi beszámoltatás (vizsga)

nyilvános bemutató, színpadi produkció vagy csoportos gyakorlatsor vagy bemutató óra (tanári irányítással végrehajtott feladatok);

gyakorlati feladat végrehajtása (önálló munka; pl.:
gyűjtőmunkák, gyakorlatsor összeállítása, levezetése stb.);

szóbelivizsga;

írásbelivizsga (pl.: teszt, esszé).

A beszámoltatási formák alkalmazásának szabályai

a) Az év végibeszámoltatás(vizsga)

az előképző évfolyamain nem kötelező,

az 1–6. alapfokú és 7-10 továbbképző évfolyamokon a tanult valamennyi tantárgyból kötelező

gyakorlati tantárgyakból a nyilvános bemutató kötelező, és 10. évfolyamon a főtárgy követelményei alapján kötelező előadás bemutatása,

a szaktanárok választása alapján lehetőség van a kombinált beszámoltatásra: több tantárgyból összevontan számolnak be a tanulók a tanév anyagából

- b) Évközben a beszámoltatás rendszeres (havonta 1 alkalom).
- c) Művészeti alapvizsga az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően tehető.
- d) Művészeti záróvizsga az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően tehető.
- e)

A tanulók teljesítménye értékelésének, minősítésének formái

Az értékelés szempontjai

sokszínű, serkentő, ösztönző hatású, személyre szabott és fejlesztő folyamatos, rendszeres, minden tevékenységre kiterjedő tárgyilagos, objektív, a tanuló személyiségét fejlesztő, segítő szándékú következetes, szakszerű és felelősségteljes, céljai és követelményei mindenki számára legyenek előre ismertek

Értékelés-eredményesség-hatékonyág

A mérés során információkat gyűjtünk, amelyek más mérési eredményekkel összevetve igazán informatívak.

Az értékelés tartalmazza a viszonyítás mozzanatát is. Az eredményesség megállapításakor figyelembe vesszük a körülményeket is, a kiinduló állapotot és a megtett utat.

A hatékonyság a ráfordított idővel és tanár és tanuló által megtett erőfeszítés vizsgálatával értelmezhető. Az értékelés fontos eleme a visszajelzés. A pozitív értékelés motiváló hatású.

A holisztikus értékelési szemlélet szerint figyelembe vesszük a tanulás elméleti, viselkedési, szociális és érzelmi vonatkozásait. Mindezek alapján határozzuk meg a tanulási folyamat következő lépéseit. A humanisztikus értékelés elveit is alkalmazzuk, amely jelentős mértékben figyelembe veszi a tanulóélet-és helyzetkörülményeit is.

Az értékelés típusai

Helyzetfeltáró értékelés módszere: szintfelmérés, képesség mérés, önkontrollos határvizsgálat, kontroll csoportos vizsgálat.

Formatív értékelés módszere:

A tanulásba és a tanórai tervezésbe az értékelés konzisztensen kapcsolódik be. Ebben az esetben a tanuló nem azért tanul, hogy jó jegyet kapjon, hanem maga a pedagógiai értékelés van a tanulásért, amely folyamatos és kölcsönös együttműködésen alapul. A tanári értékelés mellett jelentős szerepet játszik az ön-és a társ értékelése is.

A tanár határozza meg a tanulói teljesítmény kívánatos szintjét, a konkrét célokat, gyűjti az információkat a tanulói teljesítmény alakulásáról. Az értékelési eszközök, eljárások, illetve a tanítási, tanulási technikák is flexibilisek, módosíthatók, alkalmazkodnak a tanulási szükségletek változásaihoz, így interaktívabb kapcsolat jön létre a tanuló és a tanár között.

A formatív értékeléssrendszerünk gyakorlatorientált, nem törekszünk az adminisztrációs terhek növelésére. Intézményünkben a leghatékonyabb módszernek a fejlesztő értékelést tartjuk. Célja, hogy megállapítsa a tanuló fejlődését és tanulási szükségleteit és ehhez igazítsa a tanítást és magát a tanulási folyamatot segíti.

Fejlesztő értékelés:

A legfontosabb cél a tanulási képességek fejlesztése. Ha a tanulók megismerik saját tanulásuk jellegzetességeit, képesek beszélni a tanulásról és vannak eszközeik a tanulási célok elérésére,

akkor könnyebben alkalmazzák őket mindennapi problémamegoldó helyzetekben is. A tanuló fejlődését, egyéni haladását értékeli; a kudarcait, illetve az elért sikereket jelzi vissza. Az értékelés lényege valóban maga a fejlesztés, hiszen a diákok önfejlesztésére, énképére, önértékelésére is hat. Előtérbe kerülnek az érzelmi és akarati tényezők, a tanulói és tanári motivációk, az egyéni igények és szükségletek. Az érdeklődésnek és az attitűdnek megfelelően biztosítjuk minden tanuló számára a lehetőleg jobb eredmény elérését.

A tanárok mintákat, modelleket nyújtanak a tanuláshoz, megtanítják az önértékelési módszereket, segítenek elemezni, hogy az addig alkalmazott tanulási stratégia mennyire volt eredményes az egyes tanulók esetében, hogy kialakítsák saját tanulási stratégiájukat.

Feladataink:

Olyan osztálytermi légkör kialakítása, amelyben a diákok biztonságban érzik magukat.

A tanulási célok meghatározása és az egyéni tanulói fejlődés lépéseinek követése.

A tanítási módszerek sokfélesége annak érdekében, hogy a különböző tanulási igényű tanulók szükségleteinek megfeleljenek.

A tanulók haladásának, teljesítményének változatos értékelése.

A tanulói teljesítményre, haladásra adott gyakori visszajelzés és a tanítás módjának folyamatos alakítása a tanuló fejlődési szükségleteihez igazodva.

A tanulók aktív részvétele a tanulási folyamatban.

A szülőkkel való együttműködés segítheti az egyéni szükségletek kölcsönös felismerését: a tanár és a szülő számára is megkönnyíti, hogy hatékony segítséget nyújtsanak a tanulónak.

Szummatív értékelés

Az összegző, minősítő értékelést összetettebb, önállóbb tanulási folyamat végén alkalmazzunk. Egy lezárt időszakra vonatkozóan a megszerzett tudásnak a tanulási folyamat eredményességének vizsgálatára szolgál. Alkalmas a minősítésre, vagy a szelekcióra, meghatározhatja a tovább haladás lehetőségét.

A szummatív értékelés akkor látja el funkcióját, ha minmérés: korrekt: érvényes, megbízható, objektív, megfelelő érzékenységgű a tanulók közötti különbségek feltárására, igazságos.

A tanulói teljesítmény értékelése

Félévi és tanév végi osztályozás

A tanuló munkáját havonként, félévkor és a tanév végén osztályozni kell. A félévi, illetve tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi beszámolón mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A félévi osztályzatot a tanár állapítja meg az első félév érdemjegyei alapján, valamint az osztály előtt zajló félévkihívásvizsga alapján.

A tanuló tanév végén a főtárgyból és a választható tárgyból egyaránt az adott művészeti ág tantárgyaiból év végi vizsgát köteles tenni.

Tanév végén a tanulók az év során végzett munkájukról színpadi előadás keretében adnak

számot. Indokolt esetben lehetőség van arra, hogy több évfolyam anyagából összevont vizsgát tegyenek. Ebben az esetben az eredménynek megfelelően magasabb évfolyamba léptethető.

Egész évi munkája alapján kell osztályozni azt a tanulót, aki betegség, vagy testi sérülés miatt az évvégi vizsgán megjelenni nem tud és távolmaradásának okát orvosi igazolással bizonyítja. Ebben az esetben a bizonyítvány és a törzslap megjegyzés rovatában fel kell tüntetni, hogy a tanév végi beszámolón nem vett részt.

A tanév végi vizsgára nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

Ha a tanuló valamely kötelező tárgy tanulása alól felmentést kapott, a felmentés tényét félévkor a naplóban, tanév végén a törzslapra és a bizonyítványba az osztályzat rovatban "fm" rövidítéssel kell jelezni.

A pedagógus szóban és írásban is értékeli a tanulómunkáját. Az **előképző első és második** évfolyamán **az értékelésszöveges**, az alábbiak szerint:

felzárkóztatásra szorul -/aki nem tudta elsajátítani a tananyagot/

megfelelően teljesített -/aki nagyrészen elsajátította a tananyagot, a hiányosságai rövid időn belül pótolhatók/

jól teljesített -/aki a tananyagot magabiztosan tudja, de időnként tanári segítségre szorul/

kiválóan teljesített - /aki tanári segítség nélkül magabiztos tudással rendelkezik/

A tanítási naplóba sem kerülhet be érdemjegy, hanem a következő rövidítéseket kell alkalmazni:

FSZ Felzárkóztatásra szorul MT Megfelelően teljesített JT → Jól teljesített KT → Kiválóan teljesített

A pedagógus a tanuló teljesítményét az alapfok és a továbbképző évfolyamain a tanítási év közben **érdemjeggyel** értékeli, félévkor és a tanítási **év végén osztályzattal** minősíti.

Az Alapfok 1-6-ig és a Továbbképző 7-10-ig évfolyamán az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

Jeles (5): aki ismeri, érti, tudja, reprodukálni képes a tananyagot, pontosan szabatosan fogalmaz, a megszerzett ismereteit képes alkalmazni, önállóan tanári segítség nélkül, szabadon ad elő.

Jó (4): aki kevés jelentéktelen hibával dolgozik, apró bizonytalanságok jellemzik, kisebb előadási hibákat vét, de törekszik a hiányosság leküzdésére. Előadásában, munkájában kevés tanári segítséget igényel.

Közepes (3): aki pontatlan, több hibával dolgozik, többszörösen szorul nevelői segítségre, ismeretei felszínesek, kevésbé tud önállóan dolgozni.

Elégséges (2): aki nagy hibaszázalékkal dolgozik, csak a tananyagimínimumot teljesíti, képtelen az önálló feladat megoldásra.

Elégtelen (1): aki a tananyagot minimálisan sem sajátítja el, tanári irányítással sem képes

a tananyag reprodukálására.

A szorgalom értékelésének, minősítésének formái

A szorgalom értékelése

A főtárgyi szorgalmat havonként folyamatosan értékelni kell. Erről a szülők és tanulók tájékoztatást kapnak.

A szorgalom értékelése az előképző évfolyamain szövegesen történik az alábbiak szerint:

P→ példás

J→ jó

V→ változó

H → hanyag

Az alapfok és továbbképző évfolyamain a szorgalom minősítésére 4 fokozatot kell használni:

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

A szorgalom minősítését félévkor szám- és szómegjelöléssel a tájékoztató füzetbe és a naplóba, tanév végén pedig a naplóba, a törzslapra, valamint a bizonyítvány megfelelő rovatába kell bejegyezni. 3 órát meghaladó igazolatlan mulasztás esetén "változó" minősítésnél jobb nem adható.

Példás (5): annak a tanulónak a szorgalma, aki a tanulmányi munkában kitartó, a töle telhető legjobb eredményre törekszik;

Munkája pontos, megbízható, precíz, törekszik a hibátlan munkavégzésre;

Többletfeladatokat vállal, feladatait maximális önállósággal és megbízhatóan végzi el;

Kötelességtudata magasfokú, munkatempója állandó, lankadatlan, mindig készül, figyel, érdeklődő;

Érdeklődése sokirányú, egyes tantárgyakban a tananyagon felül is produkál, ismeretanyaga a tananyagon kívülre is kiterjed.

Jó (4): a tanuló szorgalma, ha figyel az órákon, az órákra képességeihez mérten lelkiismeretesen készül, az órán megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik;

Ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi munkáját, önmagát;

Általában felkészül, de különösen érdeklődést nem mutat, az órai aktivitása, a munkához való viszonya jó;

Érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül.

Változó (3): annak a tanulónak a szorgalma, aki munkája ingadozó, hanyag és jó munkák változtatják egymást;

Önállótlán, csak utasításra kezd a munkához, nem ellenőrzi önmagát; Munkája változékony, gyakran dolgozik képességszintje alatt; Szétszórtság jellemzi, ritkán figyel valamire.

Hanyag (2): a tanuló szorgalma, ha fegyelmezetlenül dolgozik, megbízhatatlan, a munkáját nem végzi el;

képességeihez, a körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében, munkavégzése megbízhatatlan, pontatlan; gyakran mulasztja el kötelességeit, munkafegyelme rossz; érdektelenség, teljesközömbösség jellemzi.

A szorgalom félévi és év végi minősítése

A tanulók szorgalmának félévi és év végi minősítéséhez a nevelőtestület felé a főtárgy tanár tesz javaslatot a nevelőtestületi osztályozó értekezleteken.

A főtárgy tanár a javaslattétel előtt kikéri az osztályközösség és az osztályban tanító tanárok véleményét.

A tanulók szorgalmának és értékelését (érdemjegyét) a nevelőtestület hagyja jóvá. Vitás esetekben a nevelőtestület szótöbbséggel határoz.

A tanuló magatartásának értékelése

A tanulók magatartását ebben az intézménytípusban nem értékeljük. Az iskolában használatos tanügyi nyomtatványokon a magatartás nem szerepel.

Tovább haladás az iskolában

Félévenkénti tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló tovább haladásáról.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az igazgató dönt a rendkívüli tovább haladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából **osztályozó vizsgát** tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően **művészeti alapvizsgát** tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig **művészeti záróvizsgát** tehet.

A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeknek eleget tett. Ha a tanév végén a tanuló elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát tehet.

Az iskola magasabb évfolyamára lépés egyik alapfeltétele a foglalkozások rendszeres látogatása, mert a képzés elsősorban gyakorlati foglalkozásokra épül, amelyet tanári irányítás nélkül nem lehet elsajátítani.

A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanulómagatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A tanulók jutalmazása

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten: folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt, bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái:

Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- főtárgy tanári dicséret

- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

A dicséretet a tanuló bizonyítványába be kell vezetni, valamint elismerő oklevél is kiállításra kerül.

Országos szintű versenyeken, vetélkedőkön, ill. előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók (1-3 helyezés) igazgatói dicséretben részesülhetnek.

A tanulók jutalmazásának elvei

A tanulói közösségek vagy az egyes tanulók szorgalmában, tanulmányi munkájában elért kimagasló eredmények jutalmazása fontos pedagógiai ösztönzési eszköz.

A felsorolt dicséret, jutalmak adására az iskola pedagógusai javaslatot tehetnek.

Az egyes tanulók jutalmazásának lehetőségei:

Főtárgyi dicséret adható a tanévben több alkalommal a rendszeres, eredményes felkészülésért, kiemelkedő haladásért, egy-egyfeladat példamutató megoldásáért.

A dicséretet a tájékoztató füzetbe, naplóba, illetve az év végi bizonyítvány és a törzslap jegyzetrovatába be kell jegyezni.

Az igazgatói dicséretben, részesült tanulót az igazgató oklevéllel, könyvvel vagy más módon is megjutalmazhatja

Az igazgató a kitűnő tanulmányi eredményt elérő tanulók tandíját csökkentheti.

A tanuló magatartásának értékelése ebben az intézménytípusban nem releváns, ezért a jutalmazása sem releváns.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai.

Az alapfokú művészeti iskolában napközi és tanulószoba nem működik. Otthoni házi feladat a folklórismeret és a tánc történet tantárgyak kapcsán adható, egyéni beszámolók, házidolgozatok, kiselőadások formájában, fél évente egy alkalommal.

A pedagógiai program érvényessége, értékelése, módosítása, nyilvánossága

- A pedagógiai program érvényességi ideje
 - Az iskola 2022. szeptember 1. napjától szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógiai program alapján.
- A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata
 - A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A pedagógiai program módosítása
 - A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az intézmény vezetője;
 - a nevelőtestület egyszerű többsége;
 - Intézményi Tanács;
 - az iskola fenntartója.

- A pedagógiai programmódosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.
- A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybe lépéséhez, amelyekből a fenntartó a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó egyetértését.
- A módosítási eljárás szabályai ugyanazok, mint a pedagógiai program jóváhagyásáé.
- A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala
 - Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
 - A pedagógiai program elolvasható az iskola honlapján (<https://kalaris-ami.com/>), vagy a titkárságon.
 - A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadóóráján, vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

A Pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok.

Érvényességi rendelkezések

Jelen pedagógiai program érvényességi ideje: 2022.szeptember 01-től határozatlan ideig

Felülvizsgálat: évente

A pedagógiai program módosításának módja:

A nevelőtestület, az Intézményi Művészeti Tanács, az iskolavezetés kezdeményezésére, a véleményező közösségekkel egyeztetve a nevelőtestülettel megszavaztatva.

Amennyiben a módosítás érinti az iskola gazdálkodását, támogatási igényét, a módosítást a fenntartóval egyeztetni, elfogadtatni kell.

A módosítás lehetséges **indokai:**

- Személyi és tárgyi feltételek változása
- Belső strukturális változtatások
- Pedagógiai tartalmi változtatások
- Fenntartó részéről kezdeményezett változtatások
- Törvényi módosítások követése

A programot évente felül kell vizsgálni az iskolavezetésnek, és szükség esetén kezdeményezni a módosításokat.

Módosítások **adminisztrálása:** A program címlapjának belső borítóján.

A program nyilvánosságának formája:

- Honlap: www.kalaris-ami.com
- Az intézményvezetőtől, tanároktól elkérhető.

Véleményezés, elfogadás, jóváhagyás

- 1. Véleményezte:** Az iskola tantestülete
Intézményi Művészeti Tanács

2. Egyetértését nyilvánította:

Az iskola nevelőtestülete a pedagógiai programot 2022. augusztus 24-én megtartott értekezletén **egyhangúlag elfogadta.**

A pedagógiai programot az intézményi Művészeti Tanács a 2022. augusztus 24-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Az **Intézményi Művészeti Tanács** képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy a pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk.

.....
Járasi Tünde

Intézményi Művészeti Tanács elnöke

Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját 2022. augusztus 24-én megtartott határozatképes nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

.....
Halmi Zoltán Gyula
igazgató

A Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

PH

.....
Halmi Zoltán Gyula
igazgató

A Kaláris Alapfokú Művészeti Iskola Pedagógiai Programjával az Örökségünk Népművészetéért Alapítvány Fenntartója 2022 augusztus 24-én egyetért és jóváhagyta.

PH

.....
Tánczos László Tibor
Örökségünk Népművészetéért
Alapítvány Fenntartó